

# หนังสือเรียน ภาษาไทย



กระทรวงศึกษาธิการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑





# หนังสือเรียนภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่ม ๒

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่สิบห้า ๓๐๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๓๕

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๑๒.๐๐ บาท

(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

องค์การค้ำของครูสภาจัดพิมพ์จำหน่าย

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว

๕๒ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ



ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ  
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา  
ปีที่ ๒ เล่ม ๒ ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว  
อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๑

๒๕

(นายสุรเดช วิเศษสุรการ)

รองปลัดกระทรวง รักษาราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

## คำนำ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นควรให้มีการจัดทำสื่อ  
การเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา ขึ้น เพื่อให้เหมาะสม  
กับกาลสมัยและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ จึงได้แต่งตั้งคณะ  
ปฏิบัติงานร่างแผนการสอน คู่มือครู และจัดทำวัสดุแบบเรียน  
ระดับประถมศึกษาขึ้น ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. นางรัชนี ศรีไพรวรรณ ประธานคณะปฏิบัติงาน
๒. นายสุเจตน์ อิงคะสุวรรณิชย์
๓. นายปรุง พวงนัตตา
๔. นายบุญเสริม ฤทธาภิรมย์
๕. นางสุจิตพรพรรณ ดิฐกมล
๖. นางเตือนใจ แก้วโอภาส
๗. นายชูศักดิ์ บุศราคำ
๘. นายสมาน บุญล้วน
๙. นางวารุณี โรจนนาค
๑๐. นางสาวเข็มทอง คันธพนิต
๑๑. นางนวลจันทร์ นิเทศวรวิทย์
๑๒. นายวิกรม ชุมสาย ณ อยุธยา
๑๓. นางเกษร คุณยปาน

๑๔. นางสาวนิตยา อรุณสุโรจน์  
 ๑๕. นางระพีพรรณ นาทวรทัต  
 ๑๖. นางสาวจินตนา ไบกาชุย  
 ๑๗. นายสมพงษ์ พลະสุรย  
 ๑๘. นางสุชาดา วิทยุฒิ เลขานุการคณะปฏิบัติงาน  
 ๑๙. นางสาววันเพ็ญ พงษ์จินดา ผู้ช่วยเลขานุการคณะปฏิบัติงาน  
 ๒๐. นางสาวสมทรง สไมท์ ผู้ช่วยเลขานุการคณะปฏิบัติงาน

คณะปฏิบัติงานดังกล่าวมีคณะที่ปรึกษาประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ  
 ดังรายนามต่อไปนี้

นายสมาน	แสงมล
นางฐะปะนีย์	นาครทรรพ
นางสาวพัฒน์	ภาสบุตร
นางกิตติยวดี	บุญช่อ
นางฉวีวรรณ	จงเจริญ
นางสาววรรณ	สุนทรเวช
นางสาวอารี	สันถวิ
นางวัลลีย์	ปราสาททองโอสถ
นายสวัสดิ์	จงกล

คณะปฏิบัติงาน ได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา  
 ศึกษาระดับ ๒ เล่ม ๒ ชั้น เพื่อให้ให้นักเรียนใช้ประกอบการเรียนการ  
 สอนในกลุ่มทักษะภาษาไทย ได้เรียบเรียงเนื้อหาให้อ่านด้วย  
 ความสนุกเพลิดเพลิน และได้จัดทำภาพประกอบให้เหมาะสมกับ  
 ข้อความด้วย

กรมวิชาการ หวังว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มนี้จะเป็น  
 ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณทุกท่าน  
 ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือการจัดทำไว้ ณ ที่นี้

กรมวิชาการ

มิถุนายน ๒๕๒๑

# สารบาญ

	หน้า
บทที่ ๑๖	๑
บทที่ ๑๗	๙
บทที่ ๑๘	๑๖
บทที่ ๑๙	๒๔
บทที่ ๒๐	๓๑
บทที่ ๒๑	๓๘
บทที่ ๒๒	๔๖
บทที่ ๒๓	๕๔
บทที่ ๒๔	๖๑
บทที่ ๒๕	๗๐
บทที่ ๒๖	๗๗
บทที่ ๒๗	๘๕
บทที่ ๒๘	๙๒
บทที่ ๒๙	๑๐๑
บทที่ ๓๐	๑๐๙

## บทที่ ๑๖

โรงเรียนเลิกแล้ว นักเรียนเดินกลับบ้าน  
เป็นแถวๆ แต่ละแถวมีนักเรียนที่อยู่ชั้นสูงเป็น  
ผู้คอยควบคุมดูแล เพื่อให้ นักเรียนกลับถึงบ้าน  
อย่างปลอดภัย นักเรียนเดินคุยกันไปเบาๆ

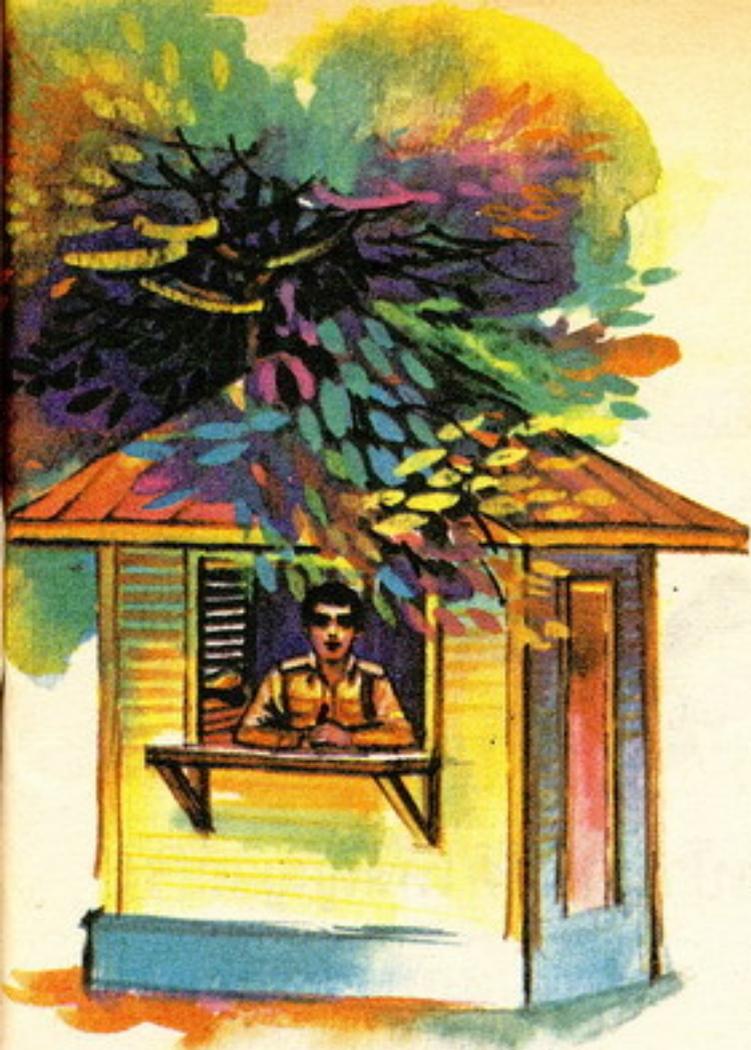
ครูไพลินเดินไปส่งนักเรียนที่ประตู  
โรงเรียน มานี ชูใจ สมคิด มานะ และวีระ  
เดินกลับบ้านทางเดียวกัน ส่วนปิติและเพื่อน  
คนอื่น ๆ แยกไปอีกทางหนึ่ง พอนักเรียนเดินไป  
ถึงมุมถนน เห็นคนกลุ่มหนึ่งกำลังมุงดูอะไรอยู่  
เมื่อเข้าไปใกล้ก็เห็นคนชกต่อยกัน และตำรวจ  
กำลังห้าม จึงพากันยืนดูรอบๆ ครูไพลินสงสัย  
ว่านักเรียนมุงดูอะไร ก็เดินตามมา



สมคิดถามครูไพลินว่า “ทำไมตำรวจต้องห้ามเขาด้วยล่ะครับ”

“ตำรวจต้องคอยรักษาความสงบของบ้านเมือง และช่วยให้ประชาชนอยู่กันอย่างเรียบร้อย เมื่อคนทะเลาะกัน ตำรวจจึงต้องห้าม”  
ครูไพลินตอบ

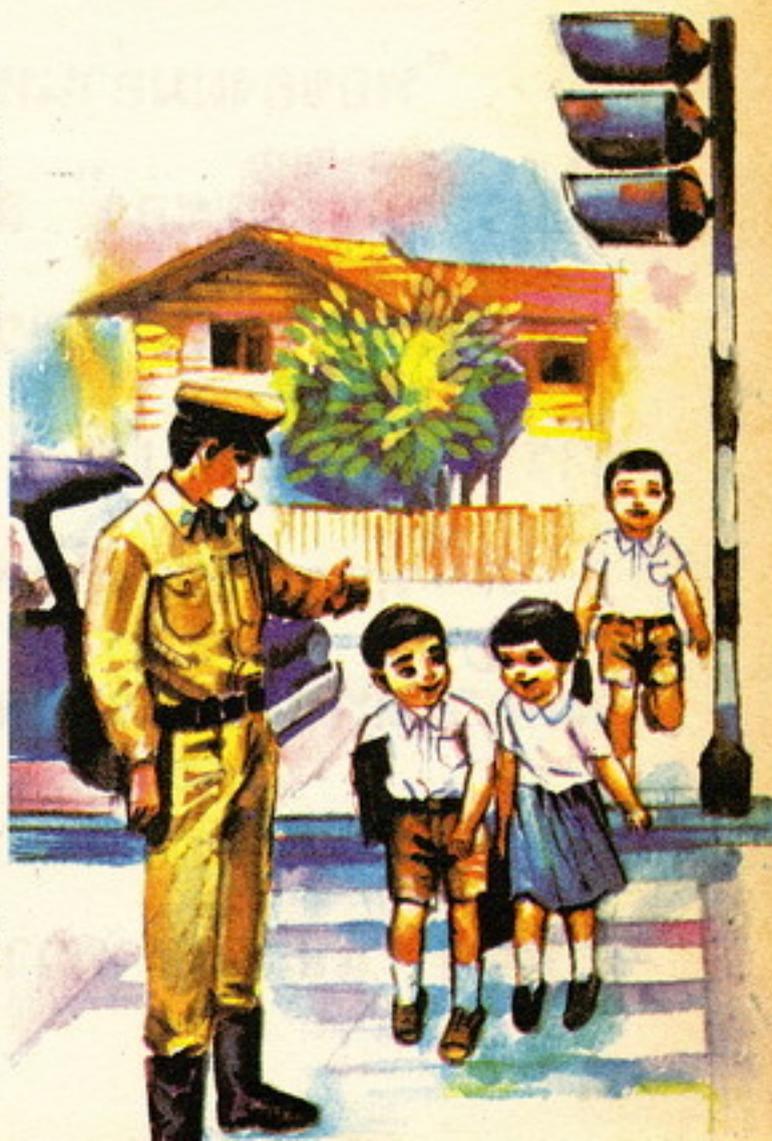
นักเรียนชายอยากดูคนชกกัน ครูไพลินบอกว่าไม่มีประโยชน์ จึงให้นักเรียนรีบกลับบ้าน แต่นักเรียนยังสนใจเรื่องนี้อยู่ จึงถามครูไพลินว่า



“ถ้าคนไม่เล็ก<sup>๓</sup>  
ทะเลาะกัน ตำรวจจะทำ  
อย่างไร” ครูไพลินชี้แจง  
ว่า ตำรวจจะเชิญตัวไป  
สอบสวนที่สถานีตำรวจ  
เพราะการทะเลาะชกต่อย  
กัน เป็นการทำความผิดกฎหมาย

“ตำรวจทำหน้าที่  
หลายอย่างนะคะ บางที  
เขาต้องอยู่ยามที่บ้อมทั้ง<sup>๕</sup>  
กลางวันกลางคืน”  
มานี่พูด

มานะจึงกล่าวต่อ  
ว่า “ตอนผมไปเที่ยว





กรุงเทพฯ ก็เห็นตำรวจยืนเป่านกหวีดให้สัญญาณรถ  
ที่เล่นไปมาบนถนน”

“พ่อของผมอ่านหนังสือพิมพ์ก็มีข่าวตำรวจ  
จับผู้ร้ายที่ขโมยของ” สมคิดพูด

วีระพูดว่า “พวกขโมยคงกลัวและเกลียด  
ตำรวจมากนะครับ”

“พวกขโมยหรือพวกที่ทำผิดกฎหมายอาจ  
จะกลัวและเกลียดตำรวจ แต่ตำรวจเป็นเพื่อนที่ดี  
ของทุกคน คอยคุ้มครองประชาชนให้อยู่กันอย่าง  
เป็นสุข และรักษาความสงบของบ้านเมือง เมื่อ

มีคนฆ่าฟันหรือหลีกเลียงกฎหมาย ทำลาย  
 ประเทศชาติ ทำของหลวงและของสาธารณะ  
 เสียหาย ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ตำรวจจึงต้องจับ”  
 ครูไพลินชี้แจง

นักเรียนหลายคนยังสนใจจะถามต่อไปอีก  
 แต่ครูไพลินเห็นว่าเวลาเย็นมากแล้ว จึงบอกให้  
 นักเรียนรีบกลับบ้าน และแนะนำให้ไปคุยกันที่  
 โรงเรียนในวันต่อไป

แบบฝึก

๑. ฝึกอ่าน

๑.๑ คำที่สะกดด้วย ด (แม่ กด)

- |     |      |     |
|-----|------|-----|
| ตัด | หัด  | คัด |
| ดูด | สูด  | พุด |
| ติด | หวัด | มัด |

ปลอด	ฉอด	ทอด
เดือด	เหือด	เลือด
เกลียด	เขียด	เอียด

๑.๒ คำที่สะกดด้วย ม (แม่ กม)

หาม	จาม	ยาม
ผอม	ออม	มอม
หลุม	กุ่ม	มุ่ม
ขม	จม	งม
เลียม	เจียม	เทียม
เข็ม	เต็ม	เค็ม

๒. ฝึกอ่านคำควบกล้ำที่ใช้ เ-ย และมีตัวสะกด

เปลี่ยน	เปรียบ	เปรียว	เพรียว
เกลียด	เกรียว	เกวียน	เตรียม

## ๓. ฝึกผันคำ

ขึ้น	เรือ	เงา	ยอม	โคน
ห้อง	เท้า	รอย	มุง	คุม
ชู้	ยาม	เสียง	ร้าย	ร้อน

## ตัวอย่าง

มุง	มุง	มุง
-----	-----	-----

## ๔. อ่านและจำเป็นคำ

สัญญาณ	อ่านว่า	สัน-ยาน
ขโมย	..	ชะ-โมย

(ออกเสียง ชะ กิ่งเสียง)

## ๕. ฝึกอ่าน

ตัวหอม	บ้อมยาม	ถามข่าว	สาวเชือก
เลือกมัด	รัดผ้า	อย่ามุง	ถุงเท้า
เฝ้าเรือ	เกลือเค็ม	เต็มหลุม	มุมห้อง

คุณผู้ร้าย

ให้ชี้แจง

มาสอบสวน

ควรอ่านข่าว

ไม่ปลอดภัย

ไล่ขโมย

พ่อแม่คุ้มครองลูก

ตำรวจเป่านกหวีดให้สัญญาณ

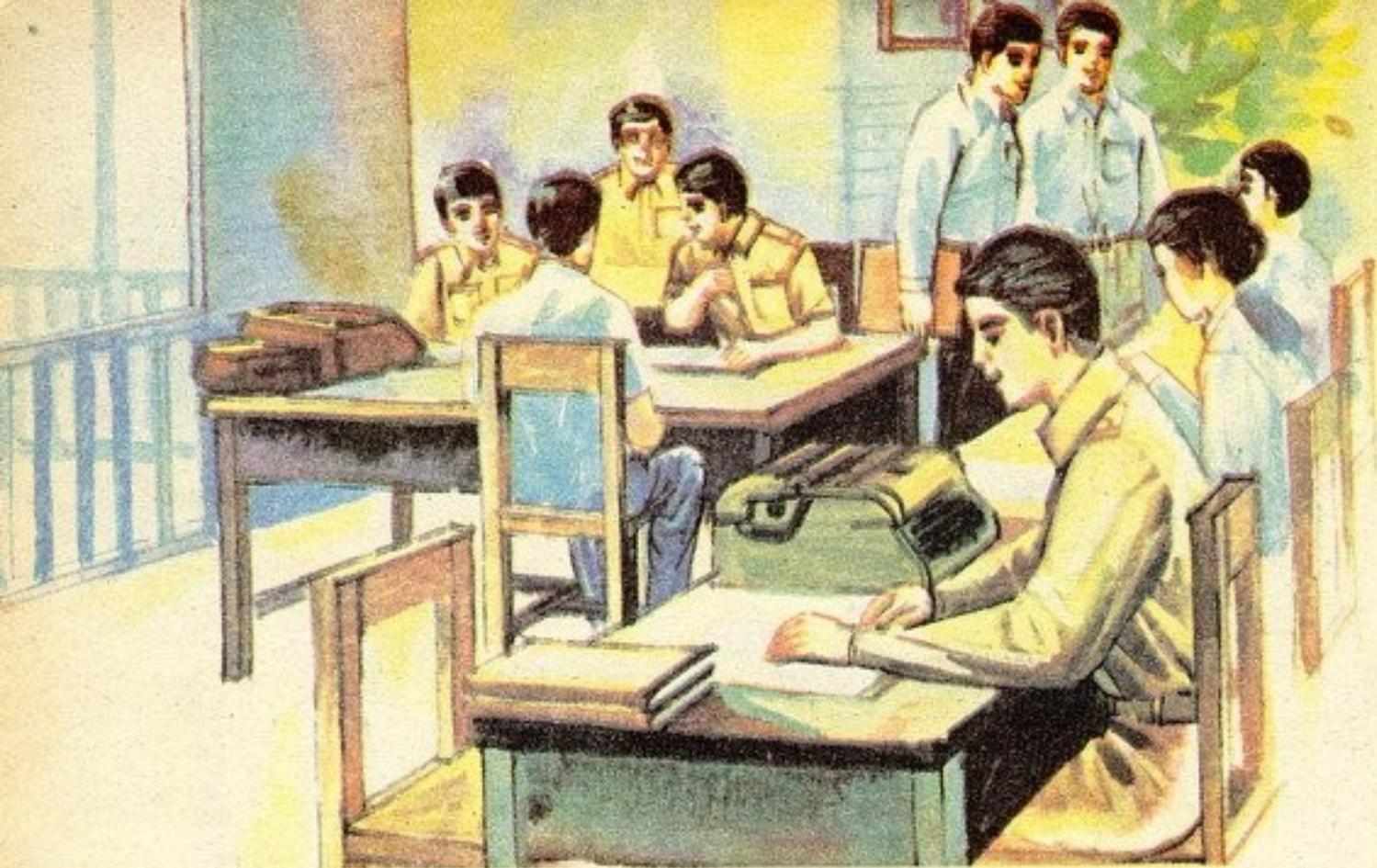
เราควรหลีกเลี่ยงอันตราย

เด็กดีต้องไม่ทำลายสาธารณสมบัติ

# บทที่ ๑๗



หลังจากรับประทานอาหารเย็นแล้ว พ่อ  
แม่ มานะ และมานี นั่งคุยกันที่มานั่งหน้าบ้าน  
มานีถามพ่อว่า วันนีทำไมกลับบ้านช้า เขาจะยิ้ม  
ปากกาเขียนหน้าซองจดหมายถึงย่า เลยต้องใช้  
ปากกาของมานะเขียนแทน พ่อบอกว่ามีประชุมที่  
อำเภอ นายอำเภอคนใหม่มาทำงานวันนี้ และ  
นัดประชุมข้าราชการเพื่อชี้แจงการทำงาน จึง



กลับบ้านช้ากว่าธรรมดา แม่ถามพ่อว่านายอำเภอ  
ประชุมเรื่องอะไร พ่อบอกว่ามีหลายเรื่อง ที่สำคัญ  
ก็คือ ขอให้ข้าราชการทุกคนขยันทำงาน ซื่อสัตย์  
สามัคคี และทำความดีเพื่อชาติ ศาสนา  
พระมหากษัตริย์ของเรา

มานะถามพ่อว่า นายอำเภอมีหน้าที่อะไร  
บ้าง พ่อตอบว่า นายอำเภอมีหน้าที่ดูแลความ  
เป็นอยู่ของประชาชน ทำให้ท้องถิ่นเจริญ  
ก้าวหน้าและปฏิบัติงานตามคำสั่งของรัฐบาล

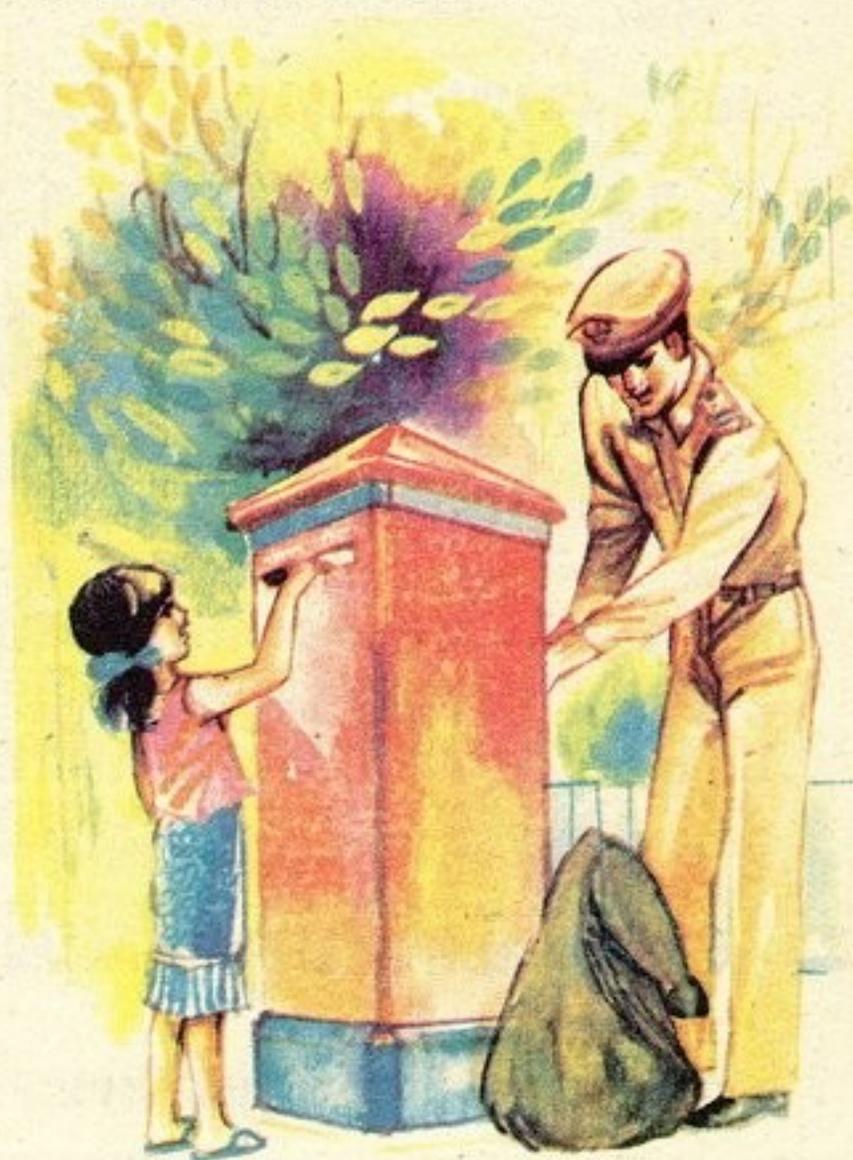
๑๑  
มานี้เล่าเรื่องตำรวจที่ครูไพลินชี้แจงให้  
นักเรียนฟัง พ่อบอกว่า ตำรวจก็เป็นข้าราชการ  
ที่ทำงานเพื่อประชาชนเหมือนกัน พ่ออธิบาย  
ต่อไปว่า แต่ละอำเภอมีข้าราชการหลายฝ่าย  
ร่วมกันทำงาน มีฝ่ายช่วยเหลือการทำไร่นา  
ฝ่ายเก็บภาษี และฝ่ายจัดการศึกษาก็มี มานี้ถาม  
พ่อว่า โรงพยาบาลประจำอำเภอเป็นงานของอำเภอ  
ด้วยใช่ไหม พ่อบอกว่า ใช่ เป็นฝ่ายให้การ  
รักษาพยาบาล มานะส่งสัยงานของไปรษณีย์  
พ่อบอกว่าที่ทำการไปรษณีย์รับส่งเงิน จดหมาย  
โทรเลข และสิ่งของให้คนทั่วไป มานี้ถามว่า  
บุรุษไปรษณีย์มีเงินเดือนหรือไม่ พ่อตอบว่า มี

มานี้หันไปพูดกับแม่ว่า “พี่มานะสอน  
มานี้ให้เขียนจดหมายถึงย่า ชวนย่ามาอยู่ที่บ้าน

มานี้เขียนเสร็จแล้ว และจะเอาไปทิ้งที่ตู้ไปรษณีย์  
พรุ่งนี้ค่ะ”

“มานี้ต้องรีบไปทิ้งจดหมายที่ตู้ไปรษณีย์  
เดี๋ยวนี้ จะได้ทันเวลาบุรุษไปรษณีย์มาไขกุญแจ  
ตู้ตอนเช้า ย่าจะได้รับจดหมาย และมาหามานี้  
เร็ว ๆ” แม่พูด

“อย่าลืมติด  
ดวงตราไปรษณีย์  
นะ ถ้าลืมอย่าต้อง  
โดนปรับแน่ ๆ”  
มานะพูด



แบบฝึก
--------

## ๑. ฝึกผันคำ

ไข	เข้า	ผ้า	เข้า
ขาว	ผ้าย	ของ	

## ๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้ :-

กัณ	จัต	บัง	ปัก	ปรับ
ขด	ขบ	ขัน	หัก	ฝั่ง
คืบ	คั่น	นัด	นับ	ชัก
ฟุ้ง	ทัด	ภย	ขวัญ	หวัด

## ๓. ฝึกอ่านคำที่มีตัว จ ช ฐ ท ษ สะกด อ่านเหมือน น สะกด

บุรุษ	ตรวจ	ราช	รัฐ	พุทธา
-------	------	-----	-----	-------

## ๔. ฝึกอ่านคำที่มีตัว ญ ณ ล สะกด อ่านเหมือน น สะกด

เจริญ	กุญแจ	บุญคุณ
สัญญา	รัฐบาล	พยาบาล

## ๕. ฝึกอ่านคำ ร ควบกล้ำ

ปรับ	ประชุม	ไปรษณีย์
คุ้มครอง	ดวงตรา	พรั่งนี้

## ๖. อ่านและจำเป็นคำ

ไปรษณีย์	อ่านว่า	ไปร-สะ-นี้
		(ออกเสียง สะ กิ่งเสียง)
ธรรมดา	..	ท่า-มะ-ดา
		(ออกเสียง มะ กิ่งเสียง)
ข้าราชการ	..	ข้า-ราด-ชะ-กาน
		(ออกเสียง ชะ กิ่งเสียง)
โทรเลข	..	โท-ระ-เลก
		(ออกเสียง ระ กิ่งเสียง)
พยาบาล	..	พะ-ยา-บาน
		(ออกเสียง พะ กิ่งเสียง)

รัฐบาล	อ่านว่า	รัต-ณะ-บาน (ออกเสียง นะ กิ่งเสียง)
สามัคคี	..	สา-มก-คี
บุรุษ	..	บุ-หฺรุด

## ๓. ฝึกอ่าน

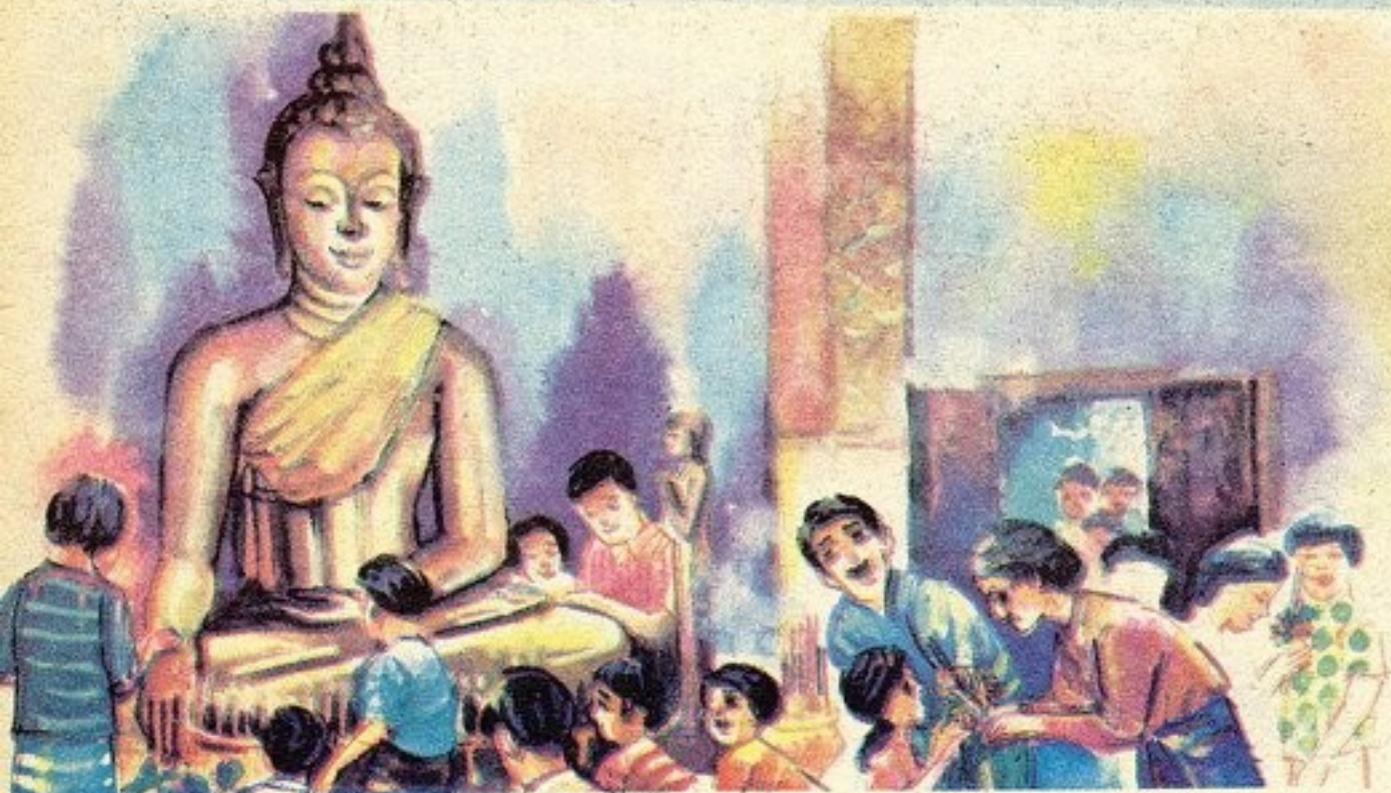
คำปรับ      รับขวัญ      วันพระ      กระดุม  
 คุ่มครอง      ร้องทัก      รักษาดี      ปรารภนา  
 เลียภาษี      มีปากกา      หากุญแจ      รีบแก้ไข  
 ให้สามัคคี      ทีละฝ่าย      จ่ายคำปรับ      รับจดหมาย

รัฐบาลจัดตั้งโรงพยาบาล

ไปรษณีย์ประทับตราหน้าซอง

นายอำเภอนัดประชุมข้าราชการ

# บทที่ ๑๘



ครูไพลินถามนักเรียนในชั้นว่า “เมื่อคืนนี้ใครไปเที่ยวงานวัดบ้าง” ชูใจ ปิติ มานี และนักเรียนอื่นๆ อีกหลายคนยกมือ ครูไพลินจึงบอกชูใจเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง ชูใจยืนขึ้นเล่า

“ฉันไปเที่ยวงานวัดกบヤマ พอถึงวัดได้ยินเสียงเพลงดังไปทั่ว มีธงสีต่างๆ แขนงอยู่รอบ ๆ ย่าพาดฉันไปจุดธูปเทียนบูชาพระ มีคนไปไหว้พระ

กันมาก กลิ่นธูปเทียนพุ่งไปหมด บางคนก็ปิด  
 ทองพระ ยำนำเงินไปทำบุญเพื่อสร้างศาลาวัด  
 ด้วย พอไหว้พระและทำบุญแล้ว ฉันขอให้ยาพา  
 ไปดูร้านขายของในงาน มีร้านขายของแปลก ๆ  
 หลายร้าน เช่น ร้านขายหมวก เข็มขัด เครื่อง  
 ดนตรี ดาบ ปี่ และลูกบอล ฉันชอบร้านขาย  
 ตุ๊กตามากที่สุด เพราะมีตุ๊กตาสวย ๆ และบางตัว  
 เคลื่อนไหวได้ด้วย ย่าซื้อตุ๊กตาเด็กผู้หญิงผมยาว  
 ให้ฉันตัวหนึ่ง ฉันชอบมาก”

ชู่ใจเล่าจบก็นั่งลง นักเรียนหญิงคนหนึ่ง  
 ยื่นขึ้นบอกครูไพลินว่า

“คุณครูคะ วันหลังให้ชู่ใจเอาตุ๊กตามาให้  
 เราดูบ้างนะคะ”

ครูไพลินยิ้ม หันไปมองชู่ใจ ชู่ใจหยิบ  
 ตุ๊กตาชู่ให้เพื่อนดูและพูดว่า

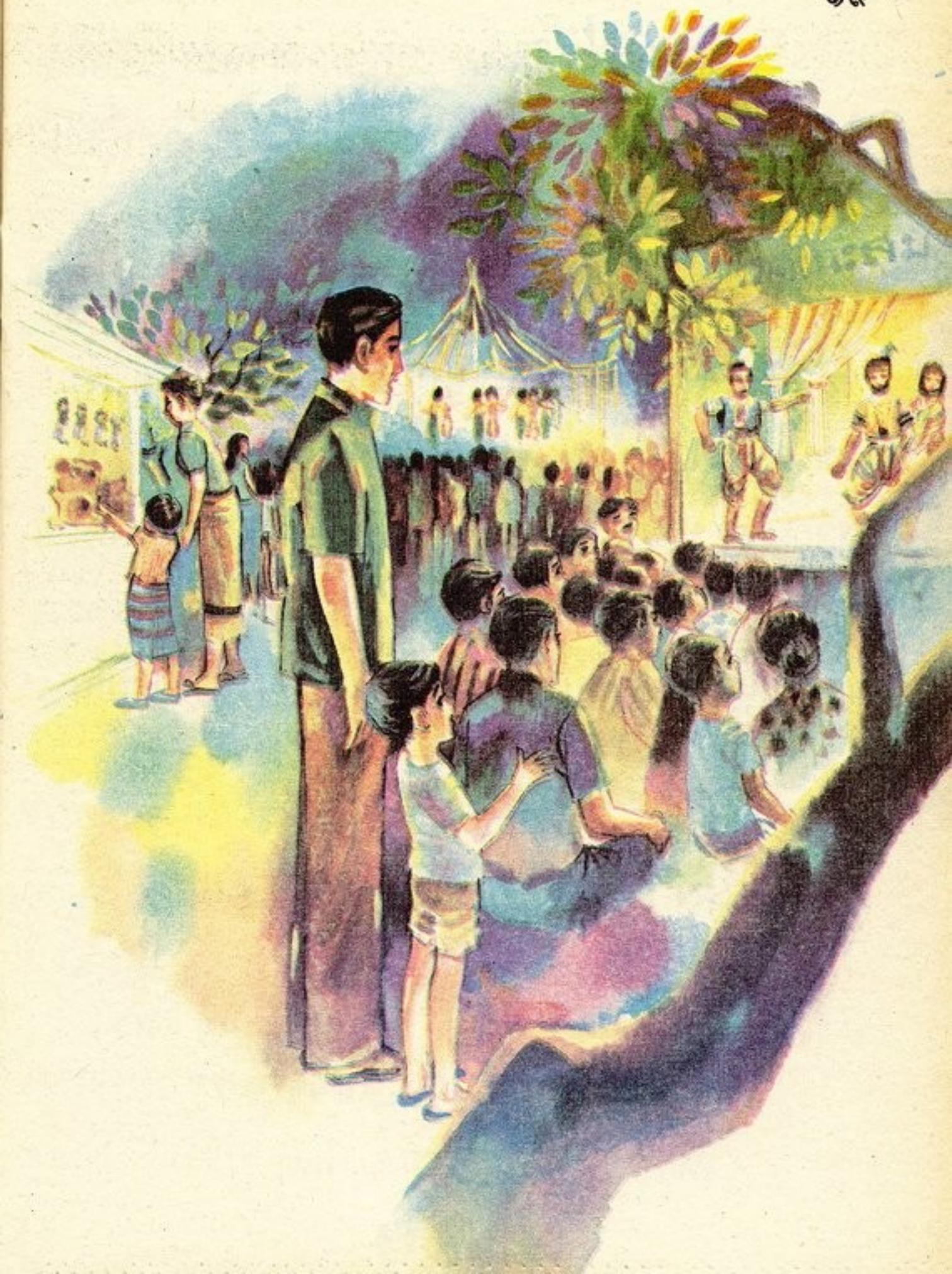
“ฉันเอามาด้วยแล้ว น้อย่างไรล่ะ น่ารัก  
ไหม”

ทุกคนชอบและชมว่าน่ารักดี

ครูไพลินบอกให้ปิดเล่าเรื่องไปเที่ยวงาน  
วัดให้เพื่อน ๆ ฟังบ้าง ปิดเขียนขึ้นแล้ว

“ผมไปกับพ่อ พ่อไหว้พระและทำบุญแล้ว  
พ่อพาไปตุลิกะ พ่อชอบตุลิกะมาก เพราะมีทั้งร้อง  
และรำ เวลาเรบก็นึกสนุก พ่อตุลิกะประเดี๋ยวหนึ่ง  
ผมก็ขอให้พ่อพาไปดูรำวง มีหนุ่มสาวขึ้นไปรำ  
เป็นคู่ ๆ น่าดูมาก ผมอยากจะขึ้นไปรำบ้าง แต่  
พ่อห้ามไว้ พ่ออยากดูโขนและละครแต่ไม่มี ผม  
กับพ่อเที่ยวอยู่จนตึกจึงกลับบ้าน”

“ปิดชื่ออะไรบ้างหรือเปล่าคะ” ครูไพลิน



“พ่อช้อลูกบอลเล็ก ๆ ให้ผมลูกหนึ่ง ช้อไป  
ไปฝากน้องด้วย และช้อน้ำหวานให้ผมแก้วหนึ่ง”  
ปิติตอบ

พอปิติพูดจบ ครูไพลินบอกว่า การแสดง  
ของไทยเรานันมีดี ๆ หลายอย่าง เช่น ลิเก ละคร  
โขน ลำตัด หมอลำ หนังตะลุง และอื่น ๆ อีก  
พวกเราควรดีใจที่เรามีการแสดงหลายอย่างเป็น  
ของเราเอง วันหลังครูจะนำภาพมาให้ดู และ  
ร้องเพลงที่เกี่ยวกับการแสดงของไทยให้นักเรียน  
ฟัง

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

กาง	เกี่ยว	แจง
เดี่ยว	ปี	บ่อม

## ๒. ฝึกอ่านคำควบกล้ำที่ใช้ แ-

แปล	แพร	แคว่	แคว
แปลบ	แกล้ง	แคว้ง	แคว่ง
แปลง	แปลก	แควน	แควง
แปลน	แควง	แพรก	แคว้น

## ๓. ฝึกอ่านคำที่มี ห นำ

เหงา	แหงน	เหงือก	หงาย
ไหน	หนูน	หนัก	หนาม
ไหม	หมอน	หมวก	หมด
โหล	หลอด	หลีก	เหลียว
ไหว	หวาน	หวัง	หวาย
หยุด	หยิบ	หยาบ	หยิก

## ๔. ฝึกอ่าน

คำที่มี น สะกด (แม่ กน)

ชุน	ดุน	ชุน
เซ็น	เอน	เห็น

โคน	โจน	โชน
เนิน	เกิน	เหิน
เทียน	เดียน	เขียน
เยอน	เป็อน	เฉ็อน

คำที่มี ก สะกด (แม่ กก)

ชีก	ปีก	ฉีก
ล็ก	ด็ก	ฝีก
รุก	จุก	สูก
ยก	อก	หก
โคก	โบก	โขก
เชือก	เปลือก	เผือก

๕. อ่านและจำเป็นคำ

รูป	อ่านว่า	ทูป
ละคร	”	ละ-คอน

ตุ้กตา      อ่านว่า      ตุ้ก-กะ-ตา

(ออกเสียง กะ กิ่งเสียง)

๖. ฝึกอ่าน

สาวหนุ่ม	หลุมลึก	ตึกมาก
ปากหวาน	ขานรับ	จับแขวน
แหงนหน้า	หาทอง	มองเห็น
เซ็นชื่อ	ถือเทียน	เตียนโล่ง
ไปประเดี๋ยว	เกี่ยวก้งาน	วานหยิบดาบ
ภาพตุ้กตา	หาเข็มขัด	จัดรูปเทียน

ฉันชอบตุ้กเกและร้าวาง

ละคร ลำตัด หมอลำ เป็นการแสดงของไทย

# บทที่ ๑๙

มานี “พี่มานะทำอะไรคะ”

มานะ “พี่จะทำรถยนต์ ครูให้ทำของเล่นเป็นการบ้านในวันเสาร์และวันอาทิตย์นี้ ทำแล้วเอาไปให้เพื่อนดูในวันจันทร์”

มานี “พี่มานะทำรถด้วยไม้ทั้งคนเลย ที่ลอกก็ไม่มียาง แล้วมันจะเล่นได้เหมือนรถยนต์จริงๆ หรือคะ”

มานะ “ไม่เหมือนจะ มันไม่มีเครื่องยนต์ ไม่มีน้ำมัน พอทำตัวรถเสร็จ พี่จะเจาะรูเอา



เชือกผูกที่หน้ารถ แล้วดึงให้มันแล่นไป”

มานี่ “พี่มานะก็ต้องวิ่งด้วย รถจึงจะแล่นได้”

มานะ “ใช่แล้วจะ พี่ต้องวิ่งด้วย สนุกดี ถ้าอยาก  
ให้รถแล่นเร็ว พี่ก็ต้องวิ่งเร็วๆ”

มานี่ “พี่มานะ ไม่ทำหลังคาด้วยหรือคะ”

มานะ “ไม่ต้องทำเพราะพี่จะทำเป็นรถบรรทุกหิน”

มานี่ “มานี่ทำถนนให้เอาไหมคะ”

มานะ “ทำอย่างไรล่ะ”

มานี่ “ก็เอาไม้แหลมๆ ชิดเส้นบนพื้นดินสอง  
เส้นคู่กันไป ก็เป็นถนนแล้วนี่คะ”

มานะ “ดีเหมือนกัน ระวังอย่าให้ถนนเป็นหลุม  
เป็นบ่อนะ เดี่ยวรถของพี่จะแล่นไม่ได้”

มานี่ “แล้วพี่อะไรคะ เขาทำของเล่นอะไร”

มานะ “วีระทำรถไฟ เขาเอากล่องไม้ขีดหลายๆ



กลองมาตอกกันเข้า เอาเชือกผูกหน้ารถ”

มานี่ “คนขับรถไฟของพี่วะ กับคนขับรถยนต์  
ของพี่มานะ คงเหนื่อยพอ ๆ กันใช่ไหมคะ”

มานะ “ใช่แล้วจะ คนขับต้องวิ่งตั้งเชือกลากรถ  
เหมือนกัน ไม่อย่างนั้นรถก็ไม่ยอมแล่น”

มานี่ “รถของพี่มานะเป็นรถบรรทุก พี่น่าจะเอา  
หนังสือเรียนใส่แล้วลากไปโรงเรียนนะคะ”

มานะ “พี่ตั้งใจไว้อย่างนั้นเหมือนกัน แต่พี่อาจเอา  
รถของพี่แข่งกับรถไฟของพี่วะก็ได้ พี่ว่า  
ของพี่ต้องชนะ ของพี่วะต้องแพ้ เออ ว่าแต่  
มานี่เถอะ ไม่อยากทำของเล่นบ้างหรือ”

๒๗  
มานี “อยากทำเหมือนกันค่ะ เพื่อนของมานี  
คนหนึ่งไปเที่ยวชายทะเล เขาเก็บเปลือก  
หอยสีต่างๆ ตามชายหาดมาทำดอกไม้  
บางคนทำตุ๊กตาด้วยฟางและขวด เขาทำ  
ได้สวยมาก มานียังไม่รู้จะทำอะไรดี”

มานะ “มานียังทำของเล่นยากๆ ไม่ได้ พี่ว่าทำ  
ของง่ายๆ ดีกว่า”



มานี “มานีจะทำตุ๊กตา  
จากเปลือกไข่ดี  
ไหมคะ”

มานะ “ดีซี รู้จักไข่ของที่  
ไม่มีประโยชน์ทำ  
เป็นของเล่นได้  
มานีจะทำอย่างไร  
ล่ะ”

มานี่ “มานี่จะเอาเปลือกไข่มาระบายสีชมพูอ่อน ๆ  
และใช้เศษผ้าสีดำทากาวติดเป็นผม ให้  
พี่มานะเขียนหน้าตุ๊กตาให้”

มานะ “ดีเหมือนกัน ระวังอย่าให้เปลือกไขแตก  
และสีเบือนนะ แล้วพี่จะเขียนหน้าตุ๊กตาให้  
เหมือนหน้าของมานี่เลย”

แบบฝึก

## ๑. ฝึกผันคำ

คำ	ว่า	ยาง	พiang
ข้าง	ลือ	ชื่อ	แพ
มัน	คุย	ครู	คลอง

## ๒. ฝึกอ่าน

คำที่ใช้สระ เอื้อ

เรือ	เจือ	เกลือ	เครือ
------	------	-------	-------

เปล็อง	เปล็อย	เปล็อก	เก็ล็อก
เก็ล็อน	เค็ล็อน	เป็ร็อง	เค็ร็อง

คำที่ใช้สระ เ-อะ

เอะอะ	เจอะอะ	เลอะอะ	เปอะอะ
-------	--------	--------	--------

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ง (แม่ กง)

ฟาง	บาง	หาง
เรียง	เตียง	เสียง
ทอง	กอง	ของ
ลุง	คัง	เปล็อง

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ว และ ย

รอย	คอย	หอย
เขี้ยว	เจี้ยว	เขี้ยว
คุย	ปุย	จุย
โชย	โบย	โหย
รวย	อวย	ส่วย
เลย	กาว	แถว

## ๕. ฝึกอ่าน

หลังคา	มีค่า	ค้าขาย
ชายหาด	เถาตเปื้อน	เคลื่อนไหว
ไปเถอะ	เจาะของ	กล่องข้าว
ขวดแก้ว	สาวสวย	ช่วยตั้ง

เปลี่ยนยางรถ	จัดการบ้าน
การแข่งขัน	น้ำมันเครื่อง
เรื่องง่าย ๆ	ขายหินอ่อน

มีเปลือกหอยมากที่ชายทะเล  
 ครูให้ขีดเส้นใต้คำยาก  
 ชาวบ้านช่วยกันเจาะบ่อน้ำ

## บทที่ ๒๐

บ่ายวันหนึ่ง ครูไพลินเดินเข้าไปในห้องเรียน เห็นนักเรียนกลุ่มหนึ่งกำลังคุยกันอยู่หลังห้องเรียน บางคนนั่ง บางคนยืน ครูไพลินจึงบอกให้ไปนั่งที่เดิม แล้วถามนักเรียนว่า คุยกันเรื่องอะไร

“สมคิดบอกว่า บ้านเขามีไฟฟ้าใช้แล้วครับ”

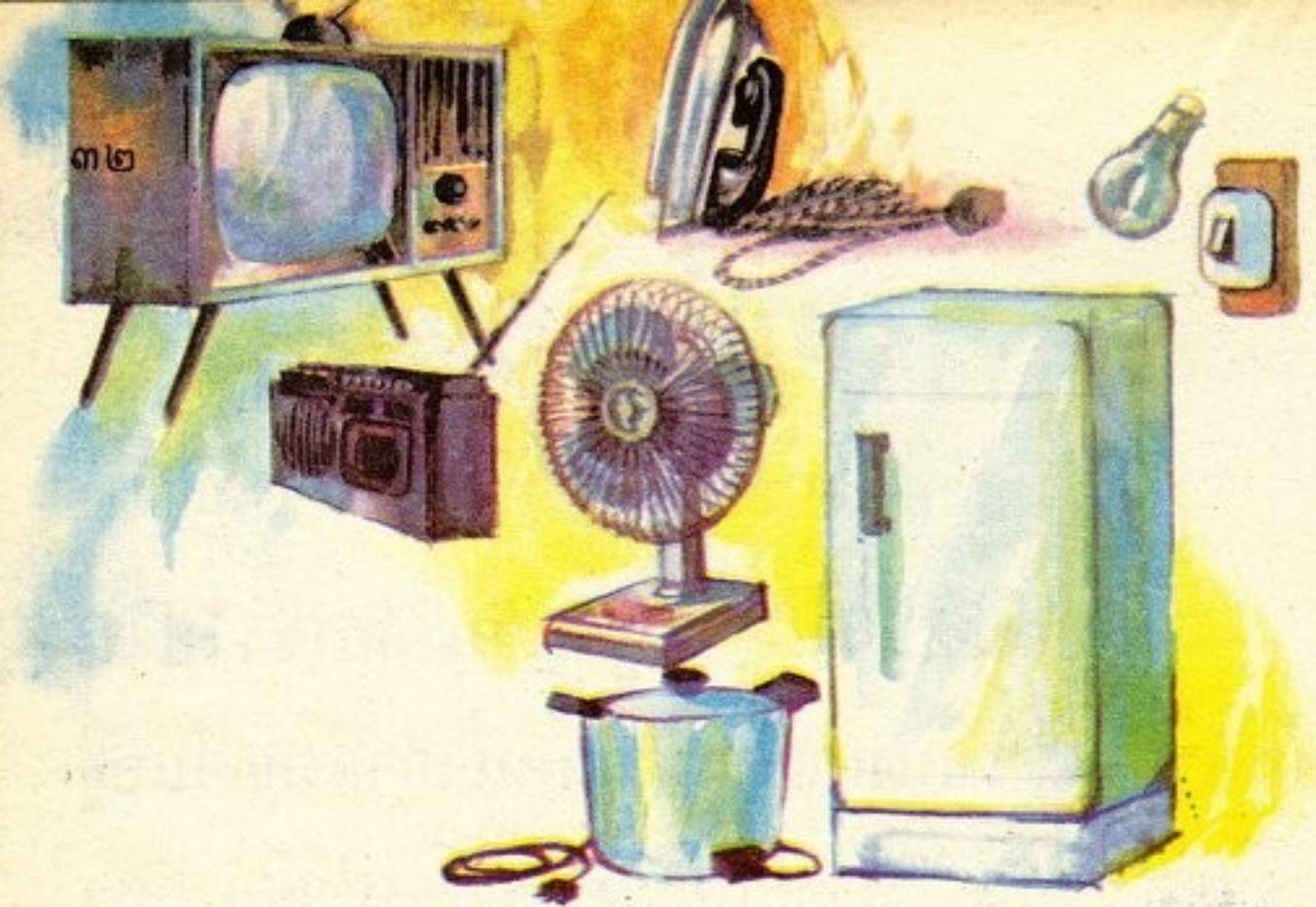
นักเรียนชายคนหนึ่งตอบ

“สมคิดมีไฟฟ้าใช้ตั้งแต่เมื่อไรล่ะ” ครู

ไพลินถาม

“เมื่อวานนี่เองครับ” สมคิดตอบ และพูด

ต่อไปว่า “ช่างไฟฟ้าตัดต้นไม้ที่กีดขวางออกก่อน



จึงต่อสายไฟเข้าบ้าน      เพิ่งจะมาติดหลอดไฟใน  
บ้านเสร็จจ้ะครับ”

“ก็ดีแล้ว      สมคิดจะได้ทำการบ้านตอน  
กลางคืนสะดวกขึ้น” ครูไพลินกล่าว

สมคิดจึงพูดว่า      “พ่อจะซื้อโทรทัศน์ด้วย  
ครับ ผมชอบดูมวยและการ์ตูนเพราะสนุกดี แต่  
พ่อผมชอบดูข่าวและเหตุการณ์ในบ้านเมือง”

ครูไพลินถามนักเรียนว่า      ใครรู้จักของที่  
ใช้ไฟฟ้าบ้าง      นักเรียนหลายคนช่วยกันบอกชื่อ

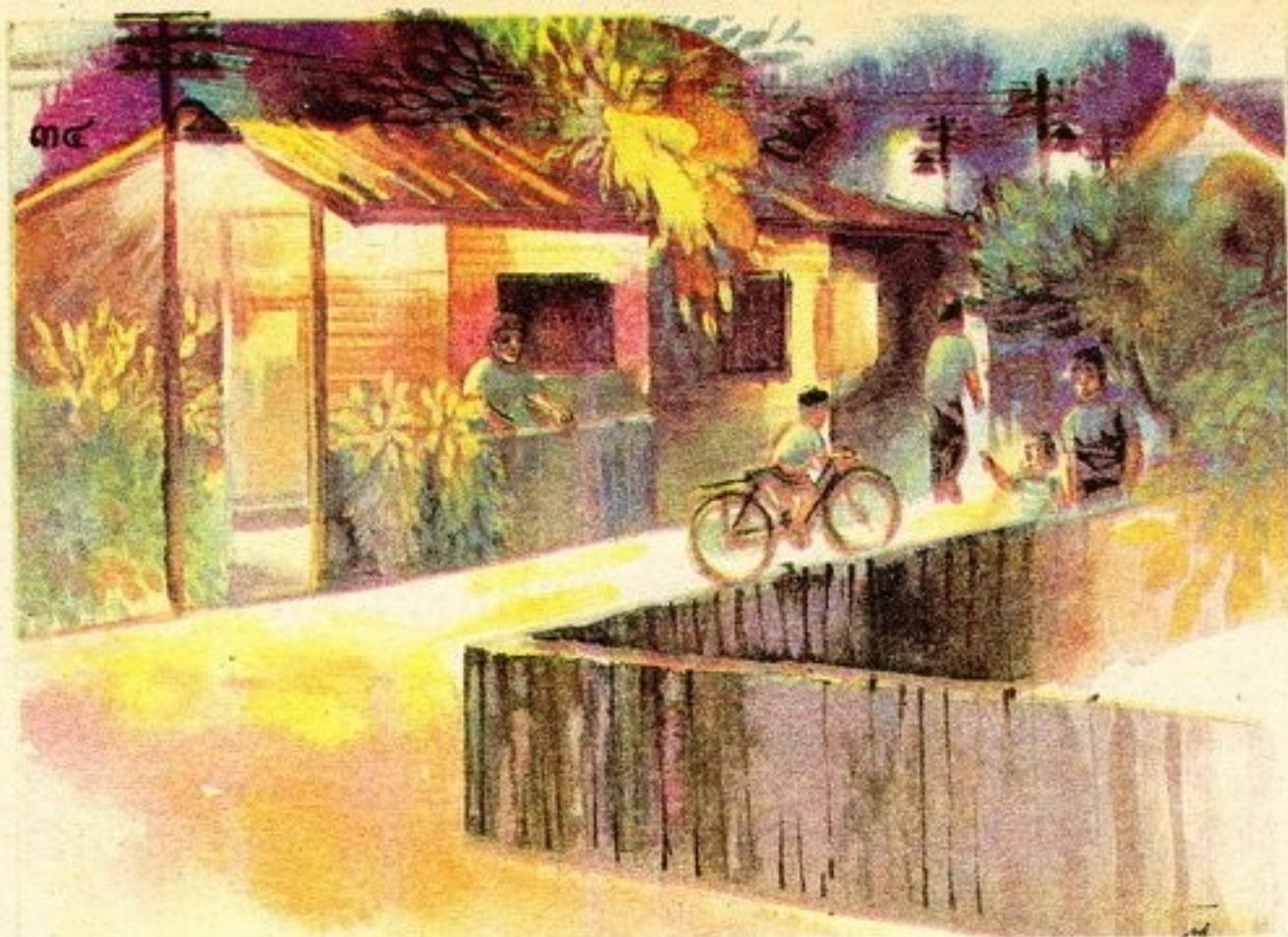
๓๓

ของใช้หลายอย่าง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เตารีด  
พัดลม ตู้เย็น และหม้อหุงข้าว ครูโพลีนกล่าวว่า  
ของเหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้า

มานี้แล้วว่า ตอนที่เขาไปกรุงเทพฯ เขาเห็น  
ร้านค้าและถนนหลายสาย มีไฟฟ้าสว่างจ้าและมี  
สีสวยงามมาก ครูโพลีนอธิบายว่า หลอดไฟฟ้า  
มีหลายชนิดและหลายสี เราเลือกใช้ได้ตามความ  
ต้องการ แต่เราต้องใช้อย่างระมัดระวัง อย่าจับ  
หรือแตะสายไฟที่ไม่มีอะไรหุ้ม จะเป็นอันตราย

บิตีพูดว่า “หมู่บ้านของเรามีไฟฟ้าตามถนน  
เวลาไปไหนตอนกลางคืนสะดวกมาก ไม่ต้องใช้  
ไฟฉายแล้วละครับ”

ครูโพลีนบอกนักเรียนว่า “อำเภอของเรา  
มีโรงไฟฟ้า และปล่อยไฟฟ้าไปตามสายไฟ เพื่อ  
ให้คนในหมู่บ้านใช้ จึงมีไฟฟ้าตามถนนด้วย”



นักเรียนนั่งฟังด้วยความสนใจ

“ไฟฟ้าตามถนนเป็นของสาธารณะ พวกเราต้องช่วยกันรักษา” ครูไพลินอธิบายเพิ่มเติม

แบบฝึก

๑. ฝึกอ่านคำที่ใช้ -เอ

เงิน

เกิน

เขิน

เทิด

เปิด

เกิด

เลิก	เบิก	เถิก
แข็ง	เทียบ	เต็ม

## ๒. ฝึกอ่าน

คำที่สะกดด้วย ด (แม่ กค)

ฉัด	กัด	รัด
ผด	จด	งด
หาด	บาด	ดาด
ถอด	ตอด	วอด
ฝัด	ตัด	มัด
ขวด	ปวด	ทวด

ตัวสะกดที่อ่านเหมือน ด สะกด

จ ช	สะกด -	อาจ	กิจ	ตรวจ
		พืช		
ด ตี ตุ	สะกด -	ชีวิต	สังเกต	ญาติ
		ชาติ	สาเหตุ	

จ ฎ สะกด - รั้ว รถ  
 ท ฐ สะกด - บาท บท วันพุธ  
 ศ ษ ฌ สะกด - ทิศ อากาศ ประเทศ  
 พิช ราชฎร  
 เศษกระดาษ ศาสน์

ตัวสะกดหลายตัว-บาตร สามารถ พุทธ

๓. ฝึกผันคำ

ตรู๋	กล้า	ไกว
กล้วย	กลาย	ปล่อย
กลอง	ไกล	กล่าว
กว่า	เปล่า	กลืน

๔. อ่านและจำเป็นคำ

เหตุการณ์	อ่านว่า	เหต-กาน
การตูน	"	กา-ตูน

## ๒. ฝึกอ่าน

ปล่อยปลา	ตาบอด	หลอดไฟ
ใกล้วัด	ลำตัด	ผ้าขาว
ก้าวเดิน	เชิญกล่าว	เหล่านั้
ที่เดิม	เพิ่มยา	การุดุน

กล่องเตารีด	ปิดพัดลม
แสงแดดจ้า	มาสะดวก
ช่างทำทอง	รองเท้าแตะ

สายไฟกีดขวางทางเดิน  
 พ่อต้องการไฟฉาย  
 เกิดเหตุการณ์ร้ายในหมู่บ้าน

# บทที่ ๒๑



วันเสาร์ต้นเดือนกรกฎาคม วีระนัดเพื่อนๆ  
ไปเที่ยวบึงที่อยู่ไม่ห่างจากบ้านของเขามากนัก  
มานะ มานี ปิติ สมคิด ดวงแก้วและชูใจ ก็ไป  
เที่ยวด้วย เด็กๆ เดินผ่านทุ่งนา เห็นนกเอี้ยง  
หลายตัวเกาะอยู่บนหลังควาย ชูใจเห็นนกเอี้ยง  
แล้วก็อยากเห็นนกยูงบ้าง เพราะเคยเห็นแต่รูป  
ในหนังสือ ปิติเห็นกอไผ่จึงบอกว่า ถ้ามีมีดจะตัด  
ไม้ไผ่ไปทำท้าว ดวงแก้วว่าจะเอาไปทำข้าวหลาม

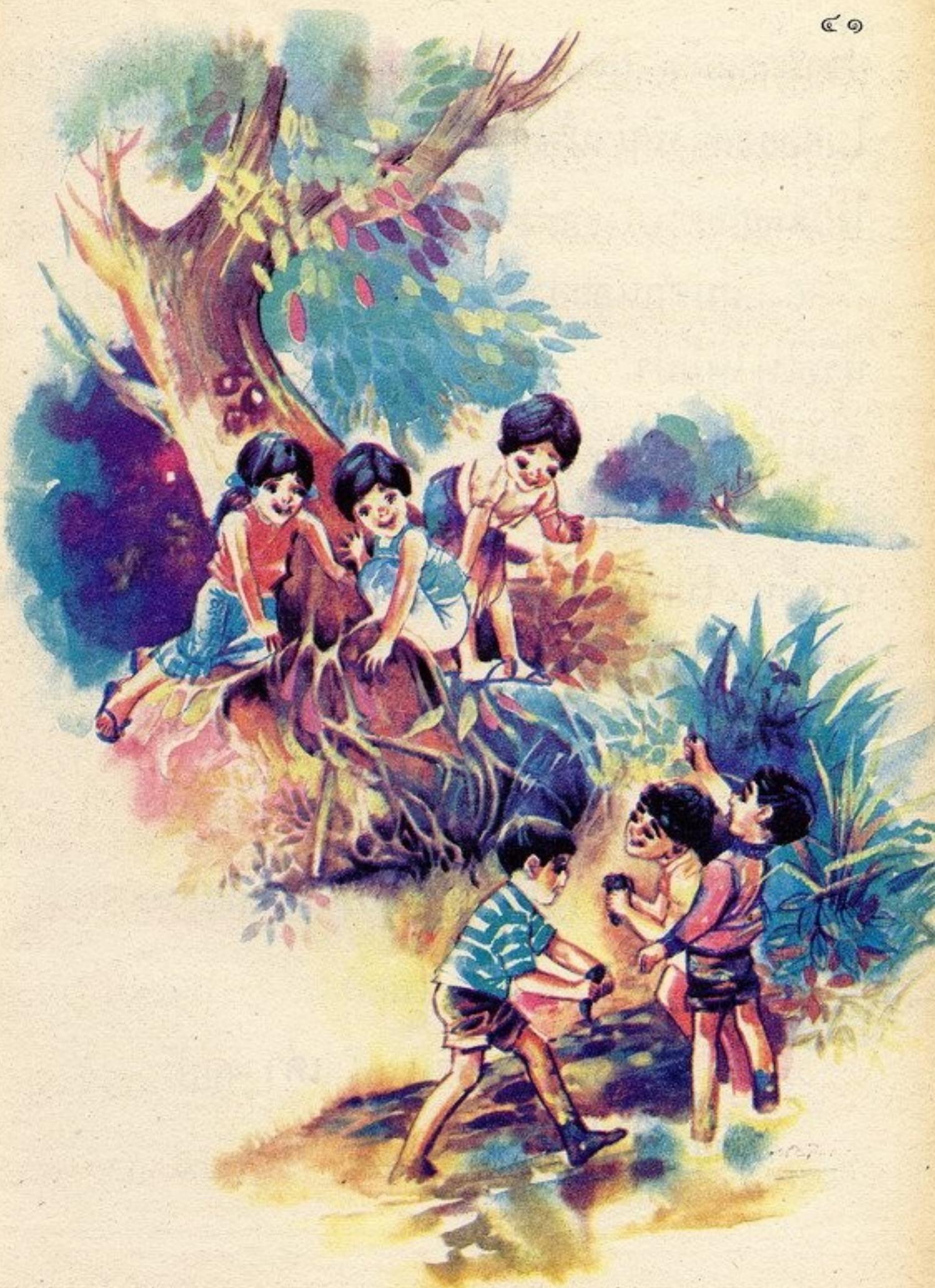
สมคิดว่าจะเอาไปทำกังหัน วีระว่าจะเอาไปทำด้ามมีด

เด็ก ๆ เดินคุยกันไปจนถึงริมบึง วีระบอกว่า  
เมื่อก่อนที่ริมบึงมีต้นไม้มากมาย แต่ถูกตัดไปใช้  
และเผาถ่านจนเกือบหมด จึงมีแต่ต้นไม้เตี้ย ๆ  
เหลือต้นสูง ๆ อีกไม่มากนัก บางต้นมีกาฝาก  
มานั่งมองเห็นดอกกล้วยไม้สีสวย จึงบอกปัดขึ้นไป  
เอามาให้ มานะบอกว่าปล่อยให้ดอกกล้วยไม้อยู่  
บนต้นไม้ดีกว่า คนอื่นจะได้ดูบ้าง ปัดว่าเขาขึ้น  
ไม่ได้ เพราะกลัวตกและเข็ดที่ไปเจอผึ้ง เหมือน  
ตอนที่เขาขึ้นต้นไม้จะเอารังนก

เด็ก ๆ พากันมานั่งพักที่ต้นไม้ริมบึง น้ำใน  
บึงแห้งเกือบหมด เพราะตั้งแต่เดือนมิถุนายน มี  
ฝนตกเพียงเล็กน้อย ริมบึงบางแห่งน้ำแห้งเกือบ

เป็นโคลน มานะมองเห็นปลาตีนอยู่จึงชวนเพื่อน  
 ลงไปจับปลา เด็กผู้หญิงกลัวเพื่อนโคลน ไม่มี  
 น้ำล้างและไม่มีผ้าผัด ขอนั่งดูอยู่ใต้ต้นไม้ ส่วน  
 เด็กผู้ชายลงไปจับปลากันอย่างสนุกสนาน มานะ  
 จับปลาช่อนได้ สมคิดจับปลาหมอได้ แต่ปลาดุก  
 ไม่มีใครจับ ต้องให้วีระจับ วีระจับปลาเก่งมาก  
 เพราะเคยจับอยู่บ่อย ๆ ปีติจับได้แต่ปลาตัวเล็ก ๆ  
 ชูใจบอกให้ปีติเอาไปปล่อยในคูข้างบ้าน เพราะ  
 มันยังเล็กอยู่ ปีติว่าถ้าปล่อยในคูเดียวน้ำแห้งมัน  
 ก็ตาย เอาไปปล่อยในแม่น้ำดีกว่า มานะรู้สึก  
 ร้อนและหิวข้าวเพราะเวลาใกล้จะเที่ยงแล้ว จึง  
 ชวนมานะกลับบ้าน เด็กผู้ชายทั้งหมดจึงขึ้นมา  
 จากบึง

ตอนเดินกลับบ้าน วีระเล่าให้เพื่อนๆ ฟังว่า  
 “เมื่อปีกลาย น้ำในบึงมีมากและลึก นอกจากมี



ปลา มากแล้ว ยังมี กบ และ เต่า อีก ด้วย แต่ ปลา นั้น ฝน  
ไม่ ค่อย ตก จึง มี น้ำ น้อย ปลา ก็ น้อย ด้วย กบ และ เต่า  
ไม่มี เลย”

“ฝน ตก น้อย อาจ เป็น เพราะ คน ตัด ต้น ไม้ มาก  
หรือ ไฟ ไหม้ ป่า ทำให้ ต้น ไม้ ตาย เหมือน ที่ ครู  
สอน ก็ ได้” มา นะ พูด ต่อ

“นอกจาก จะมี ปลา น้อย แล้ว คน ยัง จับ ปลา  
มาก ขึ้น ไม่ เลือ ก ทง ตว เล็ก ตว น้อย ถ้า จับ อย่าง นี้  
ต่อไป เรา คง จะ ไม่มี ปลา กิน อีก” ชู ใจ พูด ก่อน จะ  
แยก กัน เข้า บ้าน

แบบฝึก

๑. ผูกผันคำ

จำ	คืน	ด้าม	เต่า
เคย	บ่อ	เอียง	อ่อน

## ๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้ เีย

เป็ย	เส็ย	เม็ย	เล็ย
เด็ยง	เส็ยง	เพ็ยง	เร็ยง
เจ็ยน	เห็ยน	เท็ยน	เร็ยน
เบ็ยด	เข็ยด	เค็ยด	เจ็ยด
เท็ยบ	เร็ยบ	เค็ยว	เจ็ยว

## ๓. ฝึกอ่านคำที่มี ก สะกด (แม่ กก)

ลาก	ฝาก	บวก
พวก	ซัก	บั๊ก
เร็ยก	เป็ยก	ฟูก
ลูก	หอก	ตอก
โยก	โซก	แยก
แบก	ลึก	ตึก

## ๔. ฝึกอ่านคำที่มี ล ควบกล้ำ

กลาย	กลัว	ไกล	กลับ	เกลียด
ขลา	ฉลาด	โหล่ง	ขลิบ	ขลุ่ย
โคลน	เคลื่อน	คลุม	เคลือบ	คล้าย
ปลาย	เปลี่ยน	ปลอม	ปลิว	ปลด
พลู	พลัน	พลิก	เพลิง	พลอย
ผลิ	แผล	แผลอ	แผลง	ผละ

## ๕. อ่านและจำเป็นคำ

กรกฎาคม อ่านว่า กะ-ระ-กะ-ดา-คม

(ออกเสียง กะ ระ กิ่งเสียง)

สนุกลงาน .. สะ-หนุก-สะ-หนาน

(ออกเสียง สะ กิ่งเสียง)

## ๖. ฝึกอ่าน

หางเป็ย	เสียใจ	ไม่เป็ยก
เรียกกลับ	จับเคียว	เจียวไซ่
โกลลิบ	หยิบเทียน	เรียนรู้
เจียนพลู	คูน้า	ทำว่าว
เลียงนกเอียง	เทียงวนนี้	ที่ไฟใหม่
ให้กล้วยไม้	ได้มากมาย	กลายเป็นกบ

กาฝากเป็นพืชชนิดหนึ่ง

ฉันจะไปตัดไม้ไผ่มาทำข้าวหลาม

ปลาหมอ ปลาช่อน และปลาดุก อาศัยอยู่  
ในแม่น้ำลำคลอง

## บทที่ ๒๒

มานะและมานีกลับจากโรงเรียนมาช่วย  
พ่อแม่ทำงานบ้าน มานะช่วยพ่อทำสวนครัว มานี  
ช่วยแม่กวาดบ้าน ถูบ้าน และทำกับข้าว แม่ให้  
มานีต้มน้ำไว้ดื่ม มานีมัวทำงานเพลิน น้ำใน  
กาเดือด ไอน้ำดันฝาแกมมีเสียงดังอยู่นาน จนแม่  
ต้องร้องเตือน

เวลาใกล้จะค่ำ มานียืนที่หน้าต่าง ดู  
พระจันทร์กำลังขนทางทิศตะวันออก มานีเฝ้าดู  
ดวงจันทร์ตั้งแต่เริ่มขึ้นจนเต็มดวง ตอนที่  
ดวงจันทร์เพิ่งขึ้นจากขอบฟ้าแสงไม่จ้า และดู  
เหมือนดวงจะโตกว่าเมื่อขึ้นมาอยู่กลางท้องฟ้า  
มานีสงสัยอยากรู้เรื่องเกี่ยวกับดวงจันทร์ จึงไป  
นอนหนุนหมอนดูที่นอกชาน



เมื่อพ่อ แม่ และมานะเสร็จงานแล้วก็มานั่งคุยกันข้างๆ มานี มานีถามพ่อว่าบนดวงจันทร์มีกระต่ายเหมือนในนิทานไหม และถามแม่ว่าดวงจันทร์มีแหวนทองแดงจริงไหม พ่อและแม่บอกว่า ไม่มี มานะจึงบอกมานีว่า เขาอ่านหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนรู้ว่า บนดวงจันทร์ไม่มีสิ่งมีชีวิต เพราะไม่มีอากาศหายใจ มีแต่ภูเขาและเหวลึก โลกอยู่ห่างจากดวงจันทร์มากจึงเห็น

เหวฬ็กเป็นเงาดำ ๆ บางคนเห็นเป็นกระต่าย บ้างก็ว่าเป็นคน แล้วนำมาแต่งเป็นเพลงและนิทาน

วันนั้นพระจันทร์เต็มดวง มานีมองเห็นดาวอยู่น้อยมาก จึงถามพ่อว่า ดาวหายไปไหน พ่อบอกว่าดาวไม่ได้หายไปไหน แต่แสงจันทร์สว่างกว่าแสงดาว จึงมองไม่เห็นดาวบางดวง มานีคิดในใจว่าคงจะเหมือนกลางวันที่ยังมองไม่เห็นดวงจันทร์และดาว เพราะแสงอาทิตย์สว่างมาก ถ้าแสงจันทร์สว่างเหมือนแสงอาทิตย์ คงจะไม่ต้องใช้ไฟฟ้า มานีกำลังคิดเพลินอยู่ พอดีมีเมฆก้อนใหญ่ลอยมาบังดวงจันทร์จนมืดหมด มานีไม่ชอบใจ จึงพูดว่า

“มานีไม่ชอบเมฆเลย เมฆมาบังแสงจันทร์สวย ๆ จนมืดหมด”

“ถ้าไม่มีก้อนเมฆก็ไม่มีฝน และถ้าไม่มีฝน  
แล้ว ชาวนาก็ไม่มีน้ำทำนา” มานะพูด

“แต่ถ้าฝนตกมากๆ น้ำท่วม ข้าวก็ตายหมด”  
มานีบอก แล้วพูดต่อไปว่า

“ทำไมฤดูฝนจึงนานนัก มานีเห็นฝนตก  
ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนนี้ ซึ่งเป็นเดือน  
พฤศจิกายนแล้ว ก็ยังมีฝนตกอีก”



“ในฤดูร้อนหรือฤดูหนาวก็มีฝนตกได้  
เหมือนกัน เช่น เดือนเมษายน หรือเดือน  
กุมภาพันธ์ แต่ไม่เรียกว่าฤดูฝน” พ่อตอบ

ลมเริ่มพัดแรงขึ้น เมฆสีดำลอยต่ำเต็ม  
ท้องฟ้า มีหยดน้ำฝนตกลงมา พ่อบอกให้ทุกคน  
รีบเข้าไปข้างใน เมื่อคุยกันต่อไปอีกเล็กน้อย  
มานึกหาเพราะง่วงนอน แม่จึงบอกให้ไปนอน

แบบฝึก
--------

๑. ผูกผันคำ

ขวาง	สาว	เส้น	หัน
หุ้ม	หา	หนี	หมู
หอม	หลอ	เหล่า	ไหล่
หวาน	หิว	ไหว	เผา

## ๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้ -

เข	เฉ	เส	เห
เก	เจ	เซ	เท
เขก	เสก	เบน	เอง
เหว	เปล	เกรง	เพลง

## ๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ว หรือ ย

หนาว	หมาย	หวาย
เหนียว	เหลียว	เหมียว
กลาย	ปลาย	ควาย
พลอย	กลอย	ปรอย
แพรว	ปลิว	ไปรย

## ๔. อ่านและจำเป็นคำ

กุ่มภาพันธุ์	อ่านว่า	กุ่ม-พา-พัน
เมษายน	”	เม-สา-ยน

พฤษภาคม อ่านว่า พรีด-สะ-พา-คม

(ออกเสียง สะ กิ่งเสียง)

พฤศจิกายน .. พรีด-สะ-จิ-กา-ยน

(ออกเสียง สะ กิ่งเสียง)

๕. ฝึกอ่าน

หนูน<sup>๑</sup>แขน      แหวนทอง      น่องสาว

หาวนอน      สอนเพลิน      เดินมา

หน้าหนาว      ข้าวเหนียว      เหลียวดู

อยู่ต่ำ      คำน<sup>๑</sup>      มีเมฆ

ขอบเหวกว้าง      หางกระต่าย

ท้ายนอกخان      งานสวนครัว

ต้มหัวปลา      หน้าน้ำท่วม

ไอน้ำมีแรงดัน

โลกหมุนรอบตัวเอง

อากาศเริ่มหนาวเย็นตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน

## บทที่ ๒๓

ก่อนชั่วโมงสุดท้าย ครูโพลินให้นักเรียน  
คัดคำยากจากบทเรียนลงในสมุดแบบฝึกหัด ให้  
ขีดเส้นคั่นหน้ากระดาษ และเขียนวันที่ตรง  
บรรทัดบน ครูโพลินคัดคำบางคำเป็นตัวอย่าง  
ปัดกระซิบบอกสมมติว่า เขาจะรีบคัดให้เสร็จเร็วๆ  
เพื่อจะได้เตรียมตัว ไปปลูกต้นไม้ตามที่ครูนัดไว้  
ตามตารางสอนวันนี้ เวลาสุดท้าย  
ครูโพลินนัดปลูกต้นไม้ ดอกไม้ในโรงเรียน  
นักเรียนแทบทุกคนเตรียมเมล็ดผลไม้และดอกไม้  
บางคนนำต้นไม้เล็ก ๆ มาด้วย ปัดให้สมมติเดา  
ว่าเขาเตรียมเมล็ดอะไรมา สมมติเดาถูกว่า เม็ด  
มะม่วง เพราะปัดเคยบอกว่า ชอบกินมะม่วงและ  
คิดจะปลูกมะม่วงในวัด



พื่อนักเรียนคัดเสร็จ และส่งสมุดแบบฝึกหัด  
ไว้บนโต๊ะครูเรียบร้อยแล้ว ครูไพลินจึงถาม  
นักเรียนว่าใครจะปลูกอะไร นักเรียนชายหลายคน  
บอกว่า จะปลูกมะขาม มะพร้าว มะม่วง ขนุน  
บางคนว่าจะปลูกนุ่น นักเรียนหญิงค้านว่า ควร  
ปลูกดอกไม้ เพราะเวลาดอกไม้บาน โรงเรียน  
จะดูสวยงามดี แต่ปิติเห็นว่า ปลูกมะม่วงดีกว่า  
เพราะอาศัยร่มเงาเล่นตอนพักกลางวัน เมื่อมีลูก  
ก็เอามากินหรือขายได้

ครูไพลินปล่อยให้ให้นักเรียนคุยกันเรื่อง  
ต้นไม้สักครูหนึ่ง แล้วบอกนักเรียนว่าปลูกอะไร  
ก็มีประโยชน์ทั้งสิ้น จึงให้นักเรียนช่วยกันปลูก  
ตามแนวถนนในกระถางและตามริมรั้ว ส่วน  
เมล็ดที่นักเรียนนำมา ต้องเพาะเป็นต้นเสียก่อน  
จึงจะนำไปปลูกได้

ก่อนออกจากห้องเรียน ครูไพลินสั่งให้  
ทุกคนเก็บดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัดและหนังสือ



ให้เรียบร้อย แล้วเตือนให้ระวังอันตรายจากการ  
ใช้ จอบ เสียม และสัตว์ที่มีพิษต่างๆ เช่น  
ตะขาบ งู

“ฉันจะใส่ปุ๋ยต้นมะม่วงของฉันให้มาก ๆ  
มันจะได้โตเร็ว ๆ” บิดีพูดกับซุใจ ซุใจค้านว่า  
“ฉันว่าไม่จริง ใส่ปุ๋ยมาก ๆ บางทีต้นไม้ก็ไม่โต  
และอาจจะตายก็ได้ ต้องใส่ให้พอเหมาะจึงจะดี”

ครูไพลินเห็นนักเรียนปลูกเสร็จแล้ว จึง  
ให้หาก็งไม้มาคลุมเพื่อบังแดด แล้วสั่งให้ทุกคน  
ไปล้างมือให้สะอาด ถูดินที่ติดตามชอกเล็บออก  
ให้หมด และระวังอย่าให้น้ำเบอนเสื้อผ้า เมื่อ  
นักเรียนล้างมือเรียบร้อยแล้ว ต่างก็มายืนดูต้นไม้  
ที่ตนปลูก ครูไพลินจึงอธิบายเพิ่มเติมว่าประเทศ  
ของเรามีดินดีเหมาะแก่การปลูกพืชมาก ทำให้เรา

มีผลไม้หลายชนิดและมีกินตลอดปี แต่เราต้อง  
รู้จักรักษาดินให้ดีอยู่เสมอ

พอหมดเวลา ครูไพลินก็ปล่อยให้ให้นักเรียน  
กลับบ้าน

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

งาม	ว่าว	ท้าย
เฟิง	คน	ทง
ท่วม	มวย	แนว

๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้สระ -า และมีตัว ง น ม ย ว ก ด บ สะกด

ยา	ยาง	กาง	ถาง
นา	นาน	อาน	สาน
งา	งาม	จาม	หาม
ชา	ชาย	ตาย	ขาว

ลา	ลาก	ปาก	ฝาก
วา	वाद	ขาด	ผาด
รา	ราบ	ดาบ	ฉาบ

๓. ฝึกอ่านคำที่ใช้ไม้ไต่

เล็ง	เอ็ง	แก็ง
เซ็น	เบ็น	เข็น
เค็ม	เต็ม	เข็ม
เมด	เด็ด	เห็ด
เล็บ	เจ็บ	เห็บ
เร็ว	เล็ก	เด็ก

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย บ (แม่ กบ)

แทบ	แบบ	แถบ
เรียบ	เงียบ	เสียบ
รบ	กบ	ขบ
มอบ	ตอบ	ขอบ
เย็บ	โอบ	สับ

## ๕. อ่านและจำเป็นคำ

เม<sup>ล</sup>ลิด อ่านว่า มะ-เล<sup>ล</sup>ลิด

(ออกเสียง มะ กิ่งเสียง)

## ๖. ฝึกอ่าน

เดาออก	ชอกเล <sup>ล</sup> บ	เจ็บมาก
ลากเข <sup>ล</sup> น	เป็นแนว	แก้วบาด
ขาดบ <sup>ย</sup> ย	คูนาน	จานขาว
เพาะเม <sup>ล</sup> ลิด	มีเม <sup>ล</sup> ลิดเยอะ	เจาะกระถาง
ใช้ยางลบ	พบตะขาบ	หาบขนุน
วางนุ่นไว้	ใช้ไม้คั้น	เป็นมันเหมาะ

เมื่อครู<sup>ล</sup>ลงฝากมะขามมาให้แม่

ครูบอกให้นักเรียนเขียนวันที่ทุกครั้งที่ทำ  
แบบฝึกหัด

เขากระซิบเสียงค่อยมากจนฉันแทบไม่ได้ยิน  
เราเรียนบทที่ ๕ ในเวลาสุดท้ายของ  
ตารางสอน

## บทที่ ๒๔

ออกพรรษาแล้ว ชาวบ้านตกลงกันว่า จะ  
จัดงานลอยกระทงเหมือนทุกปี และปีนี้จะมีการ  
แข่งเรือในตอนกลางวันด้วย เรือที่จะแข่งมี  
เรือเล็ก เรือยาว และเรือแจว การจัดงานครั้งนี้  
ทางอำเภอและโรงเรียนก็ร่วมมือด้วย

ก่อนถึงวันงาน ต่างฝ่ายก็เตรียมจัดทำ  
กระทงและตกแต่งอย่างสวยงาม ส่วนมากใช้  
ต้นกล้วยมาทำเป็นแพสำหรับรองกระทง

ที่โรงเรียน ครูและนักเรียนช่วยกันทำ  
กระทงของโรงเรียน นักเรียนแต่ละคนทำกระทง  
ของตนเองด้วย

พอถึงวันงาน มานี่ ชูใจ ดวงแก้ว และ

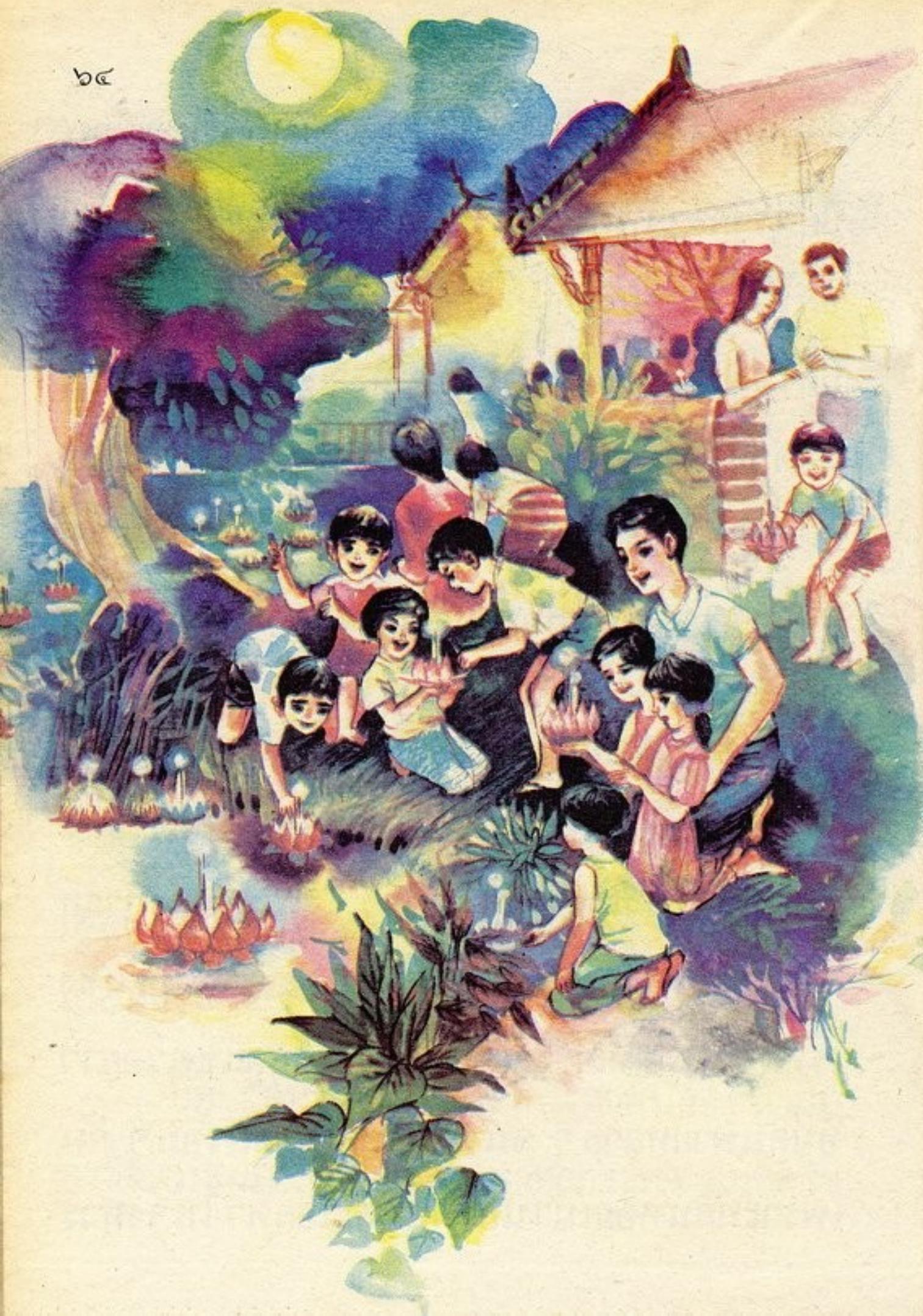


นักเรียนหญิงอื่น ๆ ใช้ใบดองเย็บเป็นกระทง  
 ครูไพลินคอยแนะนำวิธีเย็บให้ ปิติและสมคิด  
 ช่วยกันเอาไม้ไผ่มาเหลาทำเป็นไม้ก่ลัด ครูไพลิน  
 เตือนให้แทงไม้ก่ลัดเบาๆ อย่าให้ใบดองแตก  
 และอย่าให้ไม้ก่ลัดแทงมือ

ปิติ สมคิดและนักเรียนชายบางคนเย็บ  
 กระทงไม่เป็นจึงหาของอื่นมาทำกระทง สมคิดใช้

กาบมะพร้าวทำเป็นรูปคล้ายเรือ มีดอกไม้รูปเทียน  
 บั๊กตรงกลาง และใช้กระดาษทำเป็นธงติดก้านรูป  
 บั๊กไว้ด้วย บางคนก็ใช้กาบกล้วยทำกระทง แต่  
 ปีติใช้กระป๋องนมใบใหญ่ใส่ทรายเล็กน้อยสำหรับ  
 บั๊กดอกไม้ รูปเทียน เขาบอกว่า ของเขาจะลอย  
 ไปได้ไกลและลอยอยู่นาน เมื่อทำกระทงเสร็จ  
 แล้วครูจึงปล่อยให้ไปดูการแข่งเรือ

ปีติ ชอบดูแข่งเรือเล็กที่มีคนพายคนเดียว  
 พอเรือถูกระลอกลูกใหญ่ ๆ เรือก็โคลงเคลงไปมา  
 น่าสนุก บางลำเอียงจนล้มลง คนพายสามารถ  
 กู้เรือแล้วพายแข่งต่อไปได้ ดวงแก้วชอบดูแข่ง  
 เรือแจว แต่สมคิด มานี้และซุใจชอบดูแข่งเรือยาว  
 ที่มีคนพายหลาย ๆ คน และพายได้พร้อม ๆ กัน  
 เพราะมีคนคอยเป่านกหวีดและโยกตัวให้จังหวะ



๖๕

อยู่ที่หัวเรือ คนพายเรือกรอเพลงเข้าจังหวะด้วย  
มีคนคอยถือท้ายให้เรือแล่นไปตรงๆ แต่เรือใหญ่ๆ  
ต้องใช้คนถือท้ายเรือถึงสองคน

คืนนั้นพระจันทร์เต็มดวง ส่องแสงสว่าง  
เป็นที่น่าเบิกบานใจ ประชาชนพากันแห่กระทง  
ไปรวมที่วัด แล้วจึงนำไปลอยที่ท่าน้ำ เมื่อจุด  
ธูปเทียนแล้วจึงปล่อยให้ลอยไป กระทงน้อยใหญ่  
ลอยในน้ำมองเห็นแสงเทียนสว่างทั่วไปดู  
สวยงามมาก

มีคนลงเรือพายตามกระทงไป บ้างก็  
ร้องเพลงอย่างสนุกสนาน บ้างก็รำจนเรือคว่ำ  
จมลง ต้องช่วยกันกู้ขึ้นมา แล้วพายต่อไป

พอได้เวลา ผู้ใหญ่ก็พาเด็กๆ กลับบ้าน  
มานั่งเสียดายอยากดูกระทงนาน ๆ

แบบฝึก
--------

## ๑. ฝึกอ่านคำ

คำที่สะกดด้วย ม (แม่ กม)

ชุ่ม	ดุ่ม	ลุ่ม
นาม	ตาม	ขาม
โดม	โจอม	โหมม
เทียม	เตรียม	เขียม
ริม	ตุ้ม	ผอม

คำที่สะกดด้วย ง (แม่ กง)

กาง	ถาง	ทาง
เอียง	เฉียง	เรียง
คง	ผง	ลง
บ้ง	ฝ้ง	พ้ง
กว้าง	ขวาง	คราง
จุง	ล่อง	ย้ง

๒. ฝึกอ่านคำ  
คำที่ใช้ โ-ะ

ตก	หก	นก
อด	สด	รด
จม	ดม	นม
กบ	ขบ	ลบ
คง	ผง	วง
อก	หน	งด

คำที่ใช้ โ- มีตัวสะกด

โคน	โยน	โรย	โดย
โค้ง	โยง	โคลน	กระโถน
ขโมย	ข้าวโพด	โคลงเคลง	

๓. ฝึกผันคำ

แพ	ล้ <sup>ั</sup> ม	น้ <sup>ั</sup> า
เพ็ <sup>็</sup> ง	พาย	คู
รอง	เล้า <sup>ั</sup>	แพง

## ๔. ฝึกอ่านคำที่มี ว และ ล ควบกล้ำ

กลาง	กว้าง	ไกล	ไกว
กลัด	กวัก	แก้ง	แกว่ง
ขลัง	โหลก	ไขว้	ขวิด
คลาน	ควาน	คล้ำ	คว่า
เปลี่ยน	ปลิง	เปลี่ยว	ปลุก
กล้า	คว่า	กลั่น	ควั่น

## ๕. ฝึกอ่าน

เรื่อลุ่ม	จมน้ำ	ด้ามพาย
เสียดาย	คล้ายกัน	พั่นโยก
โลกกลม	นมสด	รถคว่า
ทำแพ	แห่ไป	ไม้กลัด
แทงกาบกล้วย		ช่วยกู้เรือ
ถูกจิ้งหะ		เป็นระลอก

พี่ใช้ใบตองตักแต่งกระทง

เรือเล่น โคลงเคลงเมื่อออกจากท่าน้ำ

เขาคกลางจะเหลาดินสอให้ฉัน

ลุงแจวเรือเอียงไปเอียงมา

## บทที่ ๒๕

วันหนึ่งในเดือนธันวาคม สมคิดไปหาปิติ แต่เช้า พบพ่อของปิติที่ใต้ถุนบ้าน จึงถามหาปิติ พ่อของปิติกำลังจะไปนา จึงร้องบอกปิติ และให้ สมคิดขึ้นไปหาปิติที่บ้าน

ปิติดีใจที่สมคิดมาหา เพราะสมคิดเคยบอก ว่า เขาอยากจะมาบ้านปิติ และอยากรู้เรื่องการทำนา ปิติพาสมคิดขึ้นไปบนบ้าน สมคิดเห็นยายของปิตีสวมแว่นตานั่งอ่านหนังสืออยู่ที่นอกชาน ยายอายุมากแล้วจนฟันหลุดหมด สมคิดจึงกระซิบถามปิติว่า ยายไม่มีฟัน จะเคี้ยวอาหารได้อย่างไร ปิติตอบว่ายายใช้เหงือก แต่เคี้ยวไม่ละเอียดก็ต้องกลืนลงไป จึงต้องหาอาหารอ่อนๆ ให้ แล้วพูดต่อไปว่า ฟันของเขาไม่ดีหลายซี่ พ่อต้องพาไป

๗๑  
ให้หมอลงนอนออก ถ้าถอนหมดทุกซี่ ก็คงไม่มีฟัน  
เหมือนยาย หรือไม้ก็เหมือนน้องของเขา ยังไม่มี  
ฟันเลยเหมือนกัน

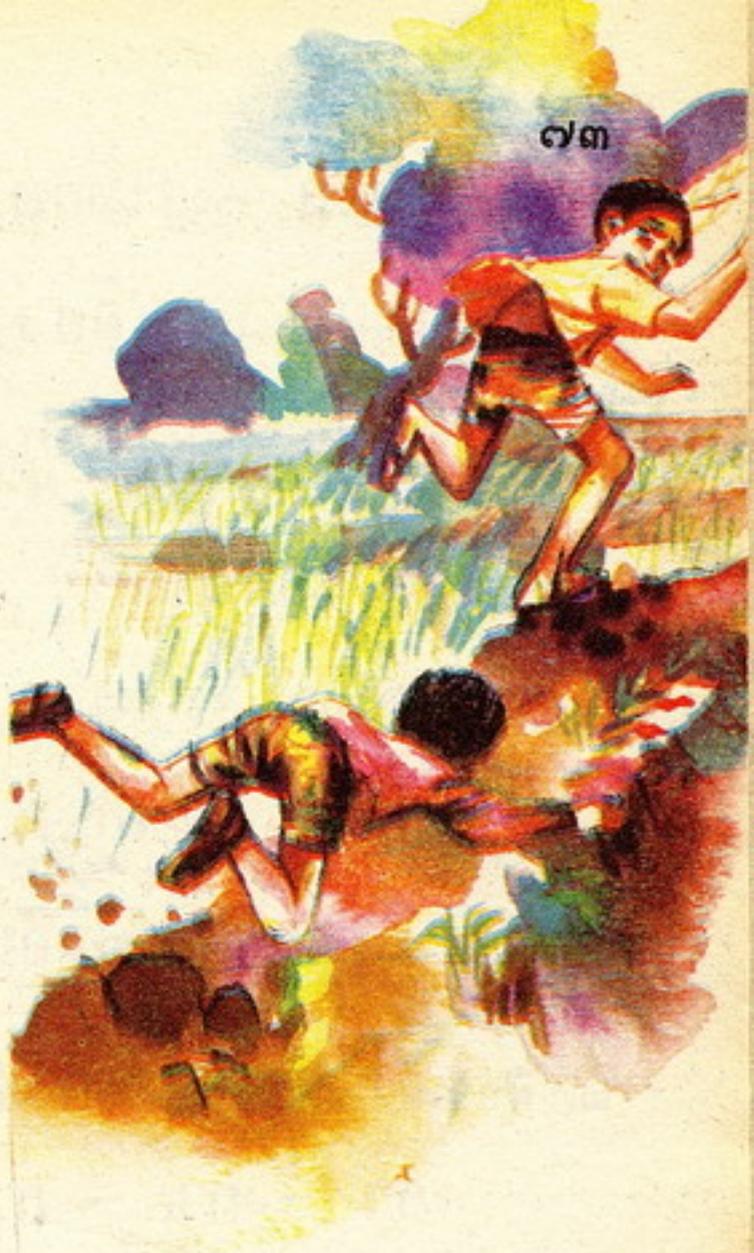
ปิติชวนสมคิดไปดูน้อง สมคิดดีใจที่เห็น  
น้องของปิติ เพราะเขาไม่มีน้อง จึงเข้าไปนั่งดูใกล้  
แม่ของปิติที่นั่งไกวเปลอยู่ น้องนอนหลับอยู่ใน  
เปล มีผ้าเช็ดตัวคลุมหัว ที่ไหล่ ออกและลำตัวก็มี  
ผ้าห่มคลุมเพื่อให้อบอุ่น แม่ถามสมคิดว่าชอบ



น้องใหม่ สมคิดตอบว่าชอบมาก เขาเห็นใบหน้า  
 ของน้องเล็กนิดเดียว จมูก ปาก คิ้ว คางก็เล็ก  
 พอดีน้องตื่น แม่จึงอุ้มออกจากเปล แล้วเอานม  
 ให้น้องกิน สมคิดจับแขนขาของน้องดู และ  
 บอกว่าเนื้อตัวของน้องนุ่มนิ่มน่ารักจริง น้อง  
 กินนมแล้วก็หลับต่อไปอีก สมคิดพูดว่าน้องเลี้ยง  
 ง่ายดี กินแล้วก็นอน แม่บอกว่า เด็กเล็กๆ มีแต่  
 กินก็นอน และต้องนอนพักผ่อนมากๆ จึงจะ  
 โตเร็ว ปิติและสมคิดนั่งคุยกันเบาๆ เพราะกลัว  
 น้องจะตื่น

เมื่อคุณ้องจนพอใจแล้ว ปิตีก็พาออกไป  
 เทียวทุ่งนา อากาศกลางทุ่งนาสดชื่น เด็กทั้งสอง  
 เดินบ้างวิ่งบ้าง เหนื่อยก็หยุดพักแล้วก็เดินต่อไป  
 เรื่อยๆ สมคิดมัวดูนกเพลินไม่ได้ดูทาง จึงสะดุด

ก่อนดินล้มลง ปีติตั้งแขน  
ให้ลูกชัน แล้วถามว่าเจ็บ  
ไหม สมนึกปวดฝุ่นที่ขา  
และตอบว่า ไม่เป็นไร  
เจ็บที่เข่งนิดเดียว แล้ว  
ทั้งสองก็พากันเดินต่อไป



แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

เคียว	คว	ชี	น้อง
นุ่ม	เนอ	แวน	เลียง

๒. ฝึกอ่าน

คำที่ใช้ เีย มีตัวสะกด

เขียง	เฉียง	เตียน	เกวียน
-------	-------	-------	--------

เจียม	เทียม	เสียด	เขียด
เขี้ยว	เสี้ยว	เพียบ	เรียบ
เปี้ยก	เจี้ยก	เหนียว	เหลียว

คำที่ใช้ ใ-อ มีตัวสะกด

เือง	เคือง	เบือน	เขือน
เือก	เกือก	เขียด	เผียด
เดอย	เคลือบ	เออม	เหลือบ

๓. ฝึกอ่านเทียบเสียงคำที่สะกดด้วย ว และ ย

กา - กาย - กาว

ขา - ขาย - ขาว

คา - คาย - คาว

รา - รាយ - ราว

หา - หาย - หาว

ผี - ผิว      ลี - ลิว

คู่ - คุย      ปู่ - ปุย

โบ - โบาย	โอ - โอย
มัว - มวย	รัว - รวย
เปล - เปลว	ครุ - ครุย

## ๔. ฝึกอ่านคำประสม

ผ้า <sup>๑</sup> ผืน	เต็ <sup>๒</sup> ตร้อน	หลีก <sup>๑</sup> เลี้ยง
คุ่ม <sup>๑</sup> ครอง	อบ <sup>๑</sup> อุ่น	เคล็ <sup>๑</sup> อนไหว
ก้าว <sup>๑</sup> หน้า	หมุ่ <sup>๑</sup> บ้าน	กิด <sup>๑</sup> ขวาง
เหตุ <sup>๑</sup> การณ์	นุ่ม <sup>๑</sup> นิ่ม	ชี้ <sup>๑</sup> แจง

## ๕. ฝึกอ่าน

หยุด <sup>๑</sup> เดียว	เสี้ยว <sup>๑</sup> ไส้	ไล่ <sup>๑</sup> เผือก
เก็ <sup>๑</sup> กม่า	หา <sup>๑</sup> เขียง	เรี <sup>๑</sup> งเดียว
เค็ <sup>๑</sup> วหมาก	ลาก <sup>๑</sup> เกวียน	เข็ <sup>๑</sup> นคิ้ว
อายุ <sup>๑</sup> มาก	อยา <sup>๑</sup> กพักผ่อน	อด <sup>๑</sup> นอนเรื้อย
เม็ <sup>๑</sup> ยหัวไหล่	ตก <sup>๑</sup> ใต้ถุน	มี <sup>๑</sup> ฝุ่นมาก
ไม่ <sup>๑</sup> อยากกลืน	ยึ <sup>๑</sup> นไกวเปล	เทน <sup>๑</sup> น้ำแข็ง

วันนี้อากาศอบอุ่นดี

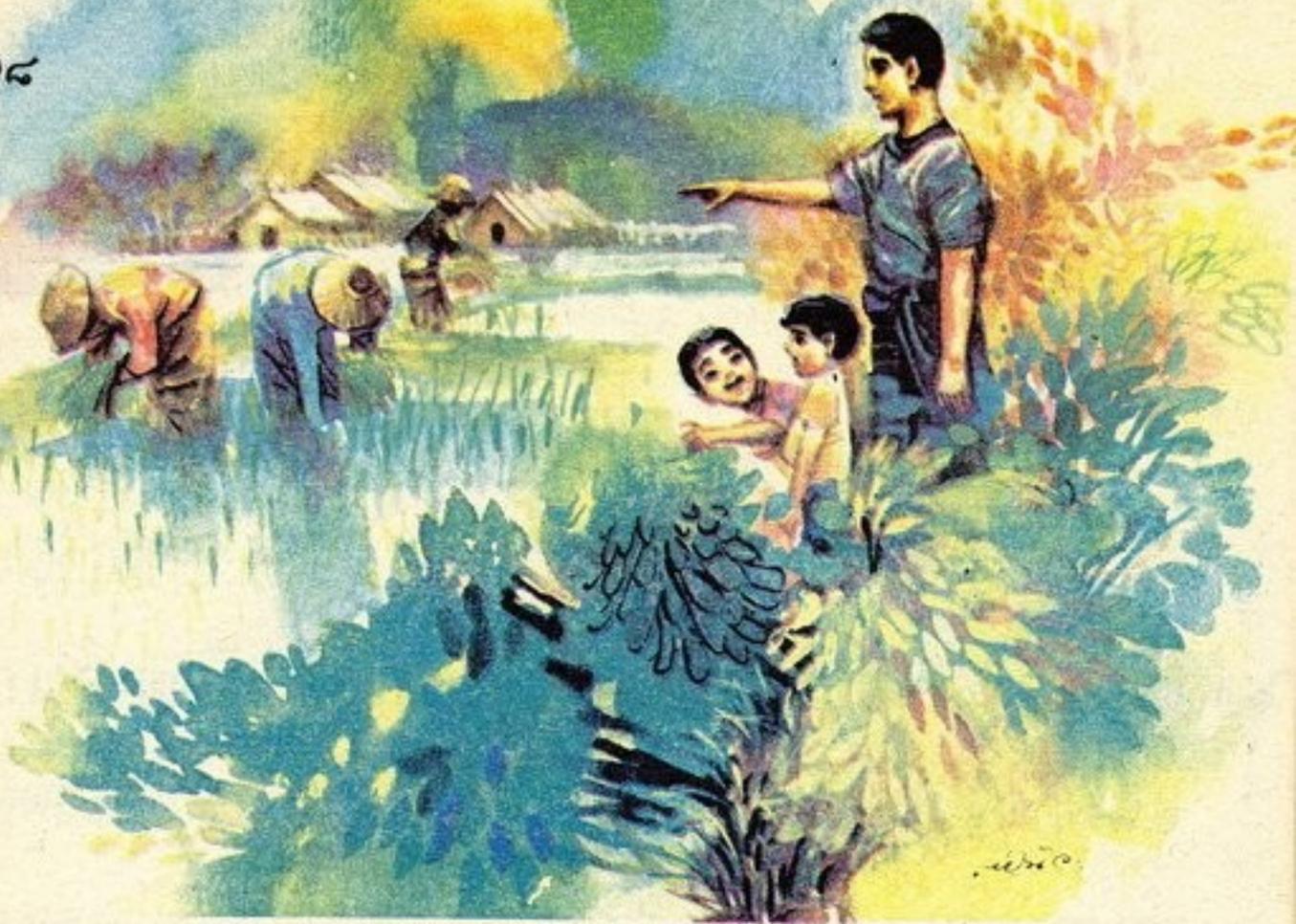
ลุงทำแว่นตาหลุดมือ

ฉันปิดที่นอนทุกวัน

## บทที่ ๒๖

ปีติพาสมคิดเดินเรื่อยไปจนถึงนาของเขา พบพ่อของปีติกำลังทำงานอยู่ พ่อถามสมคิดว่า เดินมาไกลเมื่อยไหม สมคิดบอกว่าไม่เมื่อย สนุกดี แต่พ่อคงเหนื่อยมาก พ่อของปีติพูดว่าชาวนาต้องทำงานหนัก ต้องออกจากบ้านตั้งแต่เช้าตรู่และทำงานอยู่กลางแดดตลอดวัน พ่อบอกให้ทั้งสองคนไปพักในร่ม แต่ทั้งสองคนอยากจะไปหาดินเหนียวมาปั้นเล่น พ่อจึงหางอบมาให้ใส่

พ่อของปีติเป็นชาวนาที่ขยัน ทำนาได้ข้าวปีละมากๆ เมื่อได้ข้าวมากก็แบ่งเป็นส่วนๆ เขาจะเก็บไว้สำหรับกินและเอาไว้ปลูก ส่วนที่เหลือจะขายเอาเงินมาใช้จ่ายในครอบครัว นอกจาก



ทำนา เขายังทำอะไรและทำส่วนอีกด้วย ในไร่มี  
ข้าวโพด และแตงกวา ในสวนมีมะม่วง ขนุน  
และกล้วย จึงมีรายได้หลายทาง พ่อแม่และพี่ของ  
ปีติมีร่างกายแข็งแรง เพราะได้ออกกำลังกายอยู่  
เสมอ ปีติมาที่นาบ้างเหมือนกัน แต่ช่วยทำอะไร  
ไม่ได้มากนักเพราะยังเล็กอยู่

เมื่อทั้งสองหาดินเหนียวได้แล้วก็กลับมาหา  
พ่อ พอดีพ่อแม่และพี่ของปีติมานั่งพักอยู่ในร่ม สมคิด

จึงถามพ่อถึงวิธีทำนา พ่ออธิบายว่า “เขาใช้ควาย หรือรถไถนา แล้วเอาข้าวเปลือกหว่านลงไป บางที ก็ต้องเพาะเป็นต้นอ่อนเสียก่อน แล้วจึงนำไป ปลูก”

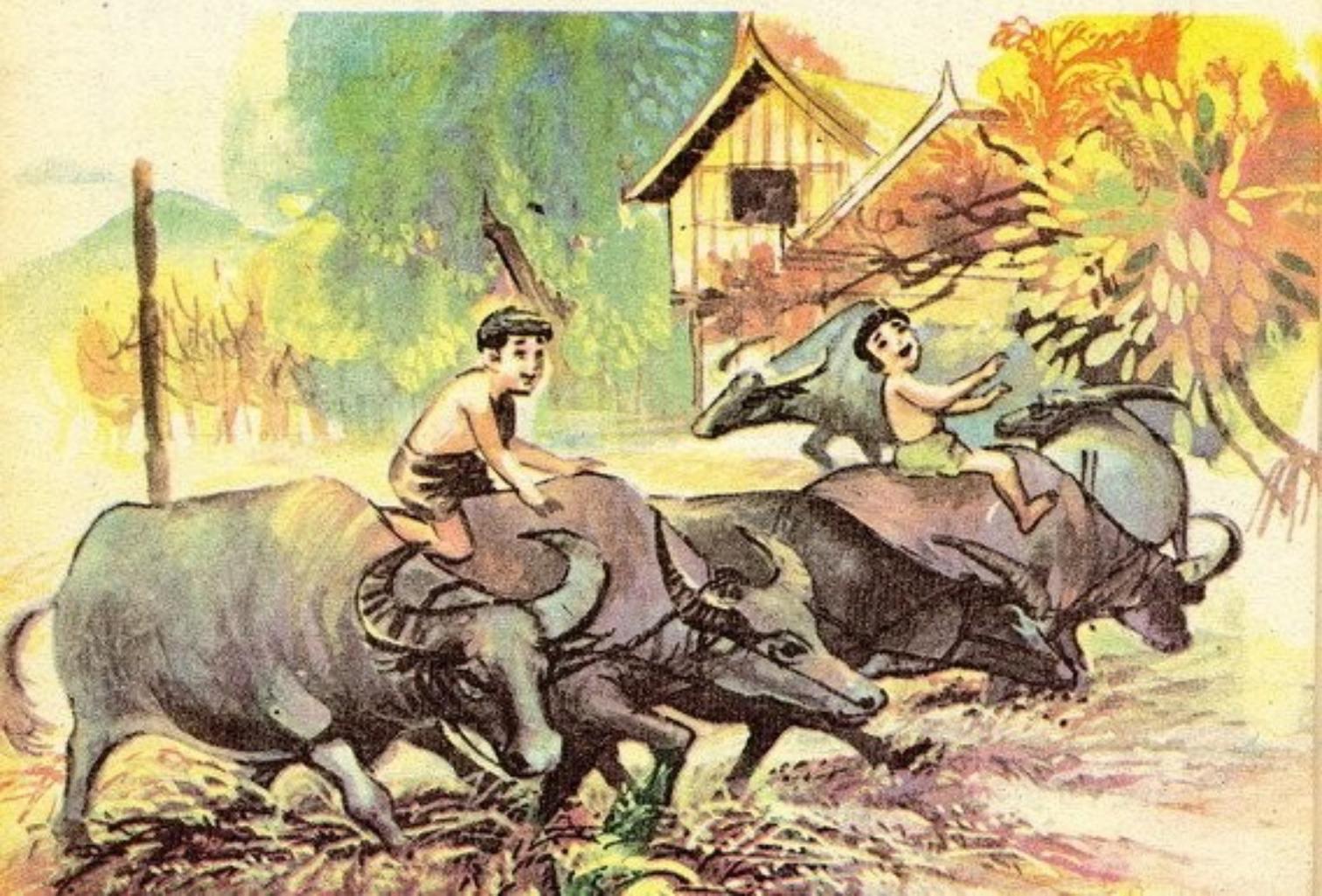
พ่อของปิติเห็นสมคิดสนใจ จึงเล่าให้ฟัง ต่อไปว่า เมื่อปลูกแล้ว งานก็เบาลงบ้างแต่ไม่ได้ หยุด เดือนพฤษภาคม มิถุนายน และกรกฎาคม เป็นเวลาไถนาปลูกข้าว พอถึงเดือน สิงหาคม กันยายน และตุลาคม ต้นข้าวโตขึ้น ชาวนาต้อง คอยดูแลให้มีน้ำหล่อเลี้ยงอยู่ตลอดเวลา ข้าวจึงจะมี รวงดี เมื่อรวงข้าวสุกเหลือง ก็ใช้เคียวเกี่ยว ผึ่งแดดไว้ พอแห้งก็มัดรวมกันเป็นพ่อนๆ แล้ว จึงขนเอาไปนวด

ปิติเล่าเพิ่มเติมว่า “เวลาเกี่ยวข้าวบางทีมี คนมาช่วยมากมาย ร้องเพลงกันไป เกี่ยวข้าว

กันไปสนุกดี”

สมคิดถามว่า “บิตีเกี่ยวข้าวเป็นไหม”

บิตีตอบว่า “ไม่เป็น กลัวเกี่ยวเกี่ยว  
นิ้วขาด” พ่อของบิตีเล่าต่อไปว่า ชาวนาต่างก็  
ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อกันดี พอถึงเวลานวดข้าว  
เขาก็จะช่วยกันเรียงฟ่อนข้าวเป็นวง แล้วใช้  
ควายย่ำ เพื่อให้เมล็ดข้าวเปลือกหลุดออกจากรวง



ส่วนที่เหลือเป็นฟางก็เก็บไว้ใช้ประโยชน์ได้  
หลายอย่าง

“ชานาทำนาแล้วขายได้เงินมาก คงรวย  
กันทุกคนนะครับ” สมนิดพูด

“ที่รวยก็มี ที่ไม่รวยก็มี บางปีฝนแล้งทำนา  
ไม่ค่อยได้ผล แต่อย่างน้อยทุกคนก็มีข้าวกินไม่  
อดตาย” พ่อของบิณฑอบ แล้วพูดต่อไปว่า “สิ่งที่  
ชานาดีใจก็คือ เขาปลูกข้าวให้ทุกคนในประเทศ  
ของเรากิน และยังส่งไปขายให้คนในประเทศอื่น  
ได้กินด้วย”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

ฝั่ง      ผ่อน      แห่      หล่อ      หวาน

## ๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้ ัว มีตัวสะกด

ควบ	ขวบ	ตวง	รวง
ผวน	กวน	นวด	ขวด
ลวก	บวก	สวม	นวม
ฉวย	รวย	หลวง	หมวก
หนด	หยวก	ปลวก	กรวย

## ๓. ฝึกอ่าน

ขั้	-	ขั้น	คิง	-	คน
คาง	-	คาน	โยง	-	โยน
ลิง	-	ริน	ทอง	-	ทอน
มิ่ง	-	มึน	เรียง	-	เรียน
เอง	-	เอน	เรื่อง	-	เรื่อน
แดง	-	แดน	หวง	-	หวน

๔. การอ่านอักษรนำให้อ่านออกเสียงเปลี่ยนไปตามเสียงตัวนำ และออกเสียงตัวนำเป็น อะ กิ่งเสียง ส่วนคำที่มี ห นำ ไม่ต้องออกเสียงตัวนำ

ฝึกอ่าน

ข นำ - ขยะ ขยัน ขนม ขนุน

จ นำ - จมูก

ฉ นำ - ฉลาด

ช นำ - ชนิต

ต นำ - ตลาด ตลอด

ถ นำ - ถนน ถวาย

พ นำ - พยาบาล พละ

ม นำ - แมลง มนุษย์ เมล็ด

ส นำ - เสมอ สมุด สนุกสนาน สวัสดิ์

ห นำ - เหงือก เหนื่อย หนูน เหมาะ

ไหม้ หมอน หลาม เหลา หลุด

ไหล่ หล่อ แหวน หวาน

## ๕. ฝึกอ่าน

รวงผึ้ง ผึ้งไว้ ใช้จ่าย หลายวง  
 ส่งเคี้ยว เดียวอด หมดขาด นวดแขน  
 แหวนหลวม สวมใส่ ให้หมวก บวกเลข  
 ไม่สวมงอบ ชอบเอื้อเพื่อ เมื่อเข้าตรู  
 ดูให้ตลอด ยอดข้าวโพด มีโทษหนัก  
 เขารวยเพราะมีรายได้มาก  
 ฉันทัดเพื่อนหญ้าอยู่นานจนเมื่อย  
 การทำนาต้องไถนาก่อนแล้วจึงหว่านข้าว

## บทที่ ๒๗

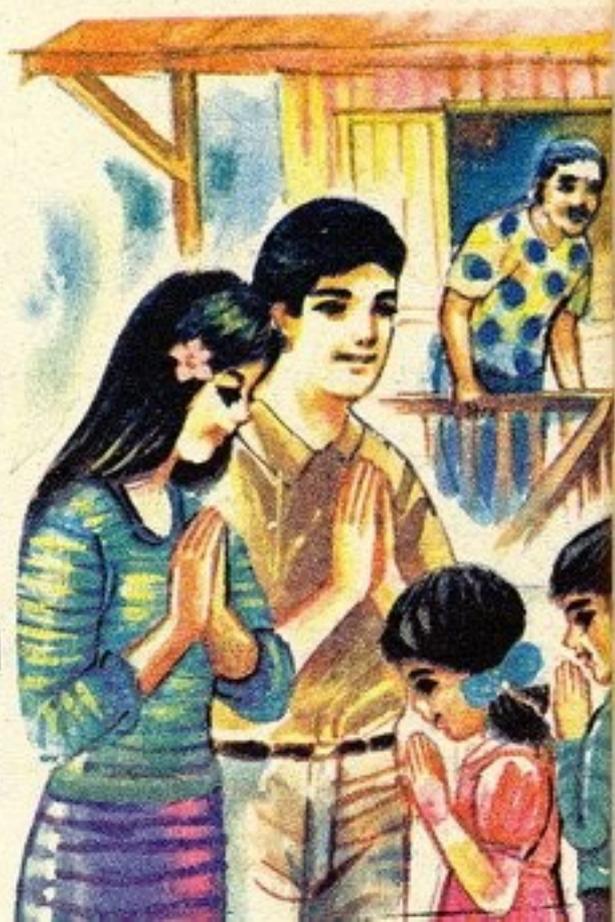
วันที่สี่สิบเอ็ด เดือนมกราคม ลุงซึ่งเป็นพี่  
ของแม่มานะและมานี เชิญญาติพี่น้องไปร่วม  
ทำบุญที่บ้าน พ่อแม่พามานะและมานีไปบ้านของ  
ลุงตั้งแต่เช้าตรู่ เพื่อให้ทันพิธีทำบุญตักบาตร และ  
จะได้ช่วยลุงเตรียมงานด้วย มานะนุ่งกางเกง  
ขายาวและใส่เสื้อแขนยาว มานีนุ่งกระโปรงชุด  
สีชมพู มีผ้าคาดเอว

วันนั้น ญาติมารวมกันมากมาย หลายคน  
ไม่ได้พบกันเป็นเวลานาน เพราะอยู่ห่างไกลกัน  
พอพบกันต่างก็ดีใจ ทักทาย และถามทุกข์สุขกัน  
เสียงดัง จนฟังไม่ออกว่าใครพูดอะไร พ่อแม่  
แนะนำให้ มานะและมานี รู้จักกับญาติหลายคน

## ทั้งสองประนมมือไหว้แทบไม่ทัน

ลูกสาวคนหนึ่งของลุงแต่งงานแล้ว เขา  
 เดินมาพร้อมกับผู้ชายคนหนึ่ง เด็กทั้งสองเห็นเข้า  
 ก็ดีใจ รีบวิ่งไปหาและประนมมือไหว้ พี่สาวจึง  
 แนะนำให้รู้จักกับผู้ชายที่เดินมาด้วยว่าเป็นพี่เขย  
 มานี่ชอบใจที่เห็นพี่สาวแต่งตัวสวย ผมยาว  
 คลุมบ่า มีช่อกกล้วยไม้ติดไว้ด้วย พี่สาวและพี่เขย  
 ทักทายมานะกับมานี่ แล้วคุยกันอยู่ครู่หนึ่งก็ไป  
 ทำงานต่อ

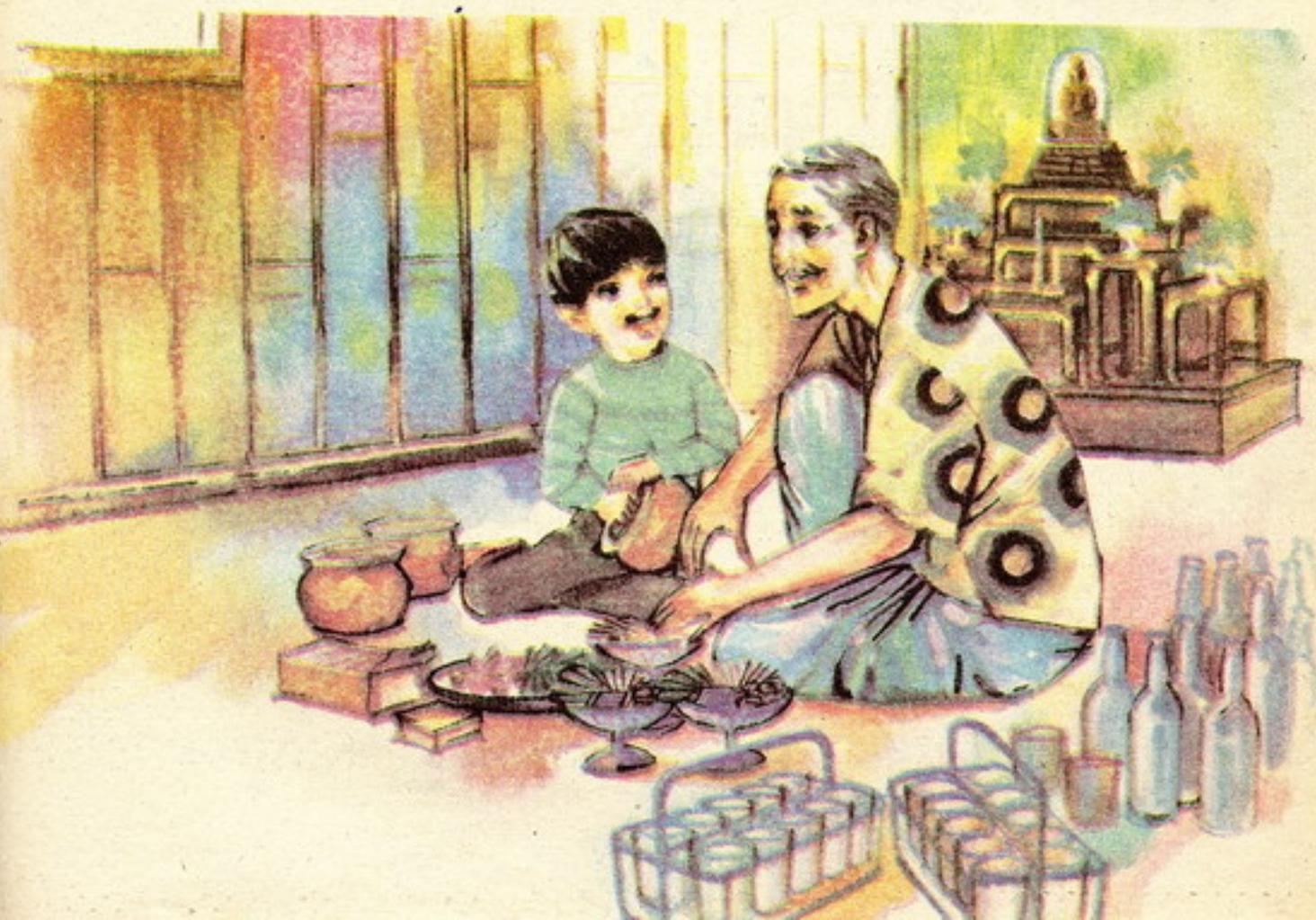
มานี่ถามมานะว่า พี่  
 สาวยังใช้นามสกุลเดิมอยู่หรือ  
 ไม่ เพราะครูคนหนึ่งของ  
 มานี่แต่งงานแล้วนามสกุลไม่  
 เหมือนเดิม มานะตอบว่า



พี่สาวใช้นามสกุลพี่เขย และเปลี่ยนจากนางสาว  
เป็นนางนำหน้าชื่อด้วย

มานะช่วยลุงจัด โต๊ะพระพุทธรูป และ  
ช่วยจัด ขวดน้ำ แก้วน้ำ กระโถน และน้ำชา  
สำหรับถวายพระ มานะช่วยพี่สาวจัดพานดอกไม้  
และกระถางธูปสำหรับวางบนโต๊ะหน้าพระพุทธรูป

พ่อและญาติผู้ชายเตรียมงานทำพิธีทาง  
ศาสนา บางก็จัดที่สำหรับตักบาตร บางก็จัดที่



สำหรับพระสงฆ์แม่และญาติผู้หญิงช่วยกัน  
 ทำครัว เตรียมกับข้าวสำหรับเลี้ยงพระและเลี้ยง  
 คนที่มาช่วยงาน มานะมานีมาหาแม่ในครัว เห็น  
 คนช่วยกันทำครัวหลายคน บ้างก็ตำน้ำพริก ผัด  
 แกลง และทอดปลา แม่ให้มานะช่วยล้างผัก และ  
 คอยตัดแมลงวัน ไม่ให้ตอมอาหาร ให้มานีช่วย  
 ปอกหอม กระเทียม แล้วให้ช่วยยกอาหารไปให้  
 ผู้ใหญ่ถวายพระ

เสร็จพิธีทำบุญแล้ว ญาติพี่น้องมานั่งคุย  
 กันอย่างสนุกสนาน สักครูก็ลากลับบ้าน พ่อแม่  
 มานะและมานี อยู่ช่วยเก็บของก่อนแล้วจึงกลับ

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

บ่า

อา

ไอ

ตอม	แต่ง	แจว	
ตัน	เดียว	ปุ๋ย	กู่

๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้สระ เ-อ เมื่อสะกดด้วย ย

เกย	ผวย	ไชย
เตย	เขย	เคย
เอย	เจย	เลย

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ก และ ด (แม่ กก และ แม่ กด)

ออก - ออก	ดัก - ดัด
ฉีก - ฉีด	ถาก - ถาด
เลิก - เล็ด	ชุก - ชุด
ปัก - ปัด	อก - อด
หูก - หุด	เลือก - เลือด

## ๔. ฝึกอ่านคำที่มีเสียงต่อเนื่องระหว่างคำ

มกราคม      อ่านว่า      มะ-กะ-รา-คม  
 (ออกเสียง มะ กะ กิ่งเสียง)

พระพุทธรูป      ..      พระ-พุท-ทะ-รูป  
 (ออกเสียง ทะ กิ่งเสียง)

ตุ๊กตา      ..      ตุ๊ก-กะ-ตา  
 (ออกเสียง กะ กิ่งเสียง)

สกปรก      ..      สก-กะ-ปรก  
 (ออกเสียง กะ กิ่งเสียง)

## ๕. ฝึกอ่าน

ช่อดอกไม้	ใช้กระโถน	โดนไม้ดำ
ทำพิธี	มีทุกซี่ยาก	รากต้นไม้
ไล่แมลงวัน	คนที่บ้า	ผ้าคาดเอว

ครูให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลไว้ที่  
หนังสือ

เดือนมกราคมอากาศเย็นจึงต้องสวมเสื้อผ้า

ชุดหนา ๆ

ทุกเช้าฉันประนมมือไหว้พระพุทธรูปที่อยู่  
ในห้องเรียน

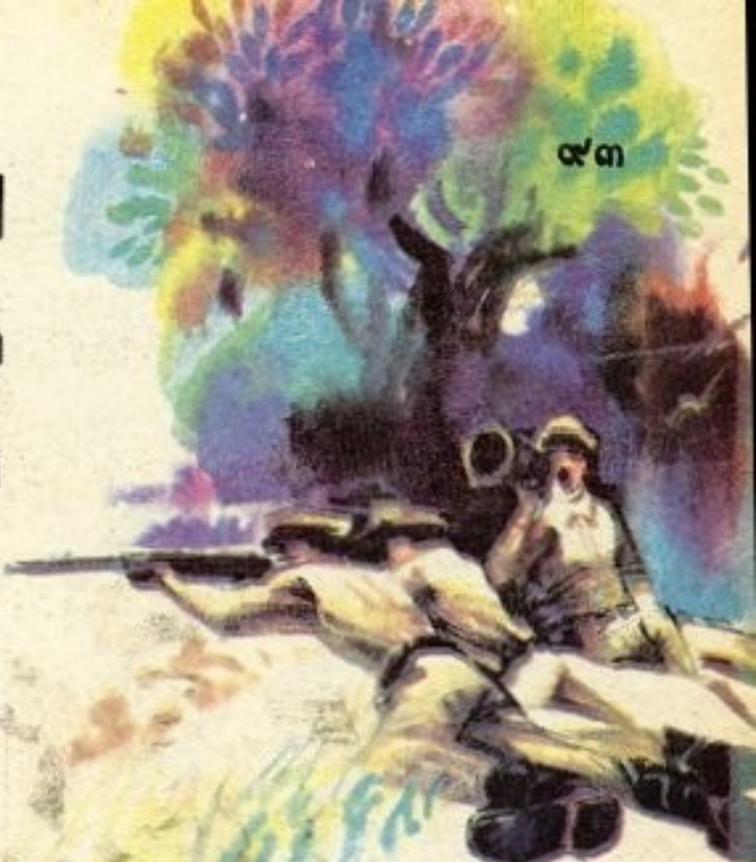
ฉันเคยไปตัดใบเตยกับพี่ชายของฉัน

# บทที่ ๒๘



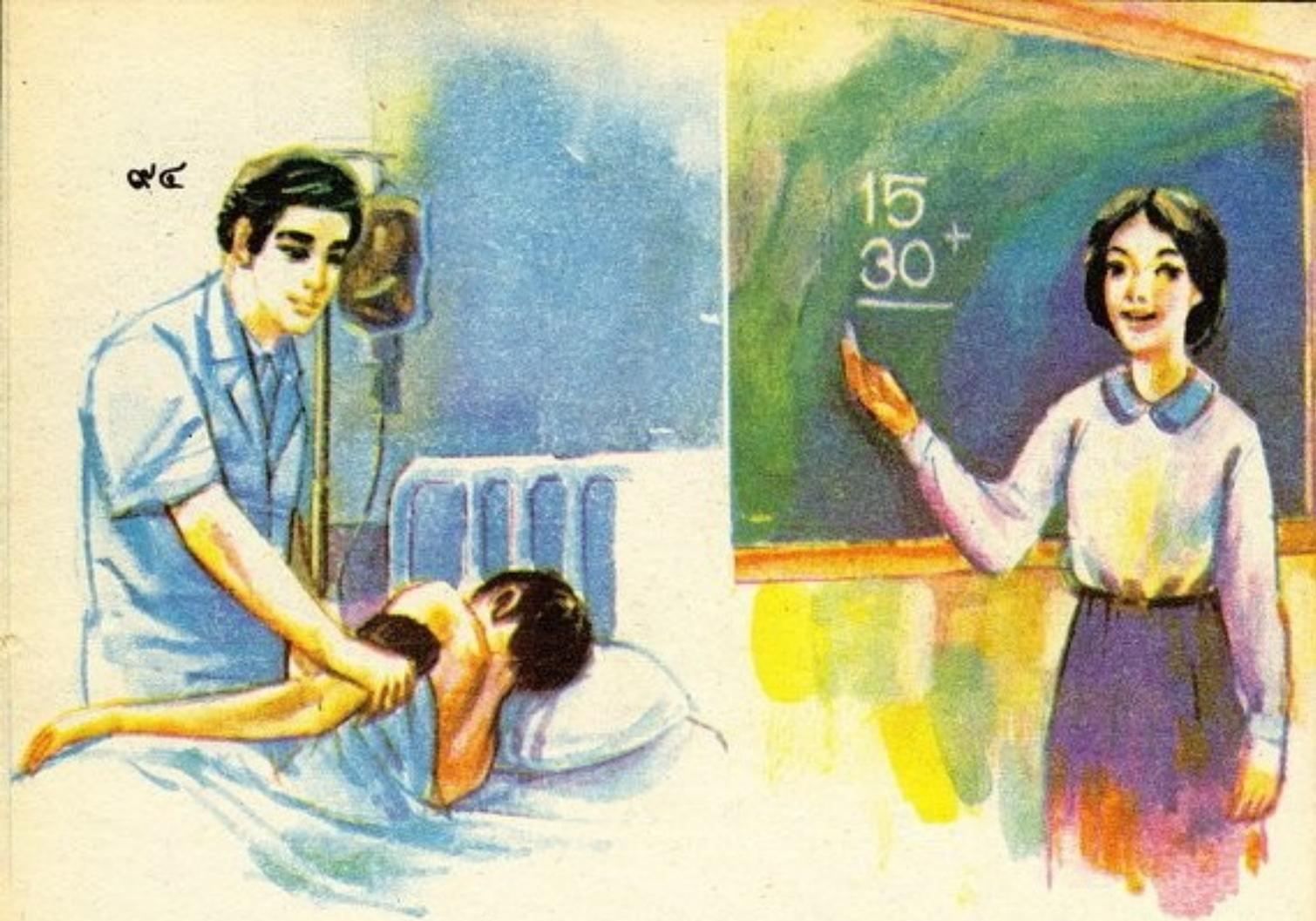
ครูประจำชั้นคนหนึ่งลาก็ ครูใหญ่จึง  
ให้นักเรียนชั้นนั้นมาเรียนร่วมกับชั้นที่ครูไพลิน  
สอน ก่อนเลิกเรียนเป็นเวลาเรียนพลศึกษา ครู  
ไพลินก็พานักเรียนลงไปหัดกายบริหาร และเล่น  
กีฬาในสนาม เมื่อเห็นนักเรียนเหนื่อยก็ให้หยุด  
นักเรียนชายคนหนึ่งจะเล่นต่อไปอีก เขาบอกว่า  
อยากออกกำลังกายมากๆ ร่างกายจะได้แข็งแรง  
โตขึ้นเขาจะเป็นตำรวจ ครูไพลินอธิบายว่า

ออกกำลังกายมากเกินไป  
 ไม่ได้ อาจเป็นโทษต่อ  
 ร่างกาย ต้องออกกำลัง  
 แต่พอควร แล้วพา  
 นักเรียนไปนั่งพักผ่อน  
 ใต้ร่มไม้



ครูไพสินถาม  
 นักเรียนว่า โตขึ้นใคร  
 ตั้งใจจะทำงานอะไร  
 นักเรียนหลายคนบอกว่า  
 จะเลี้ยงสัตว์ เช่น เป็ด ไก่  
 แพะ แกะ กบ และปลา  
 บางก็ทำอะไร ทำสวน  
 จะเป็นบุรุษไปรษณีย์และ  
 ข้าราชการก็มี





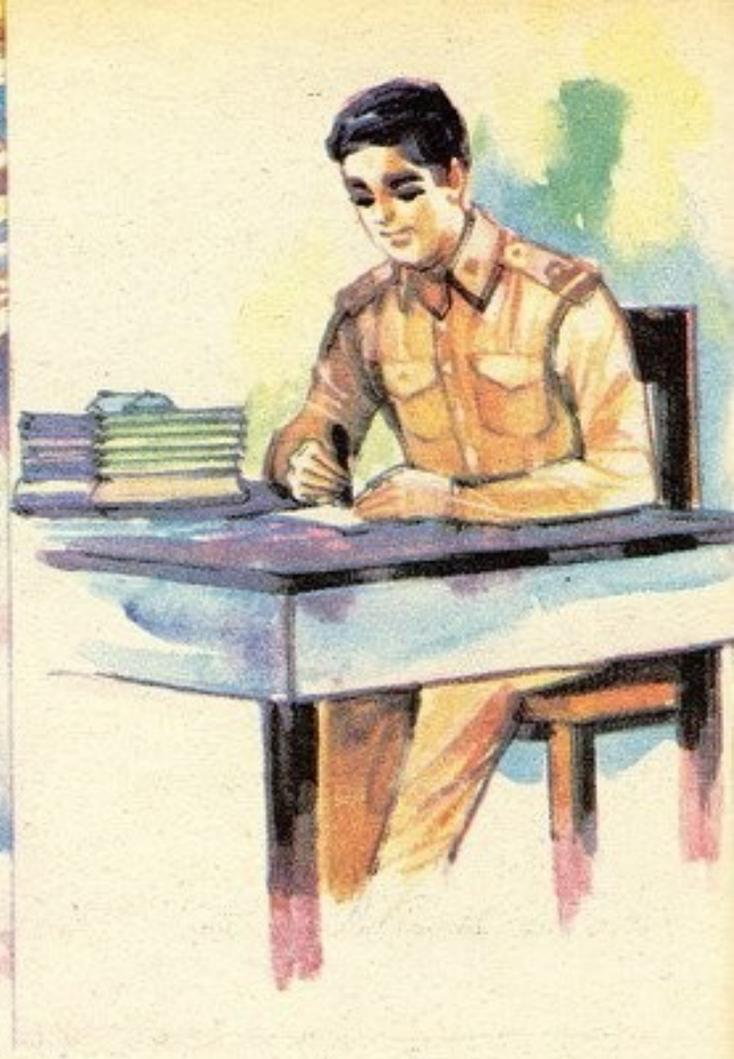
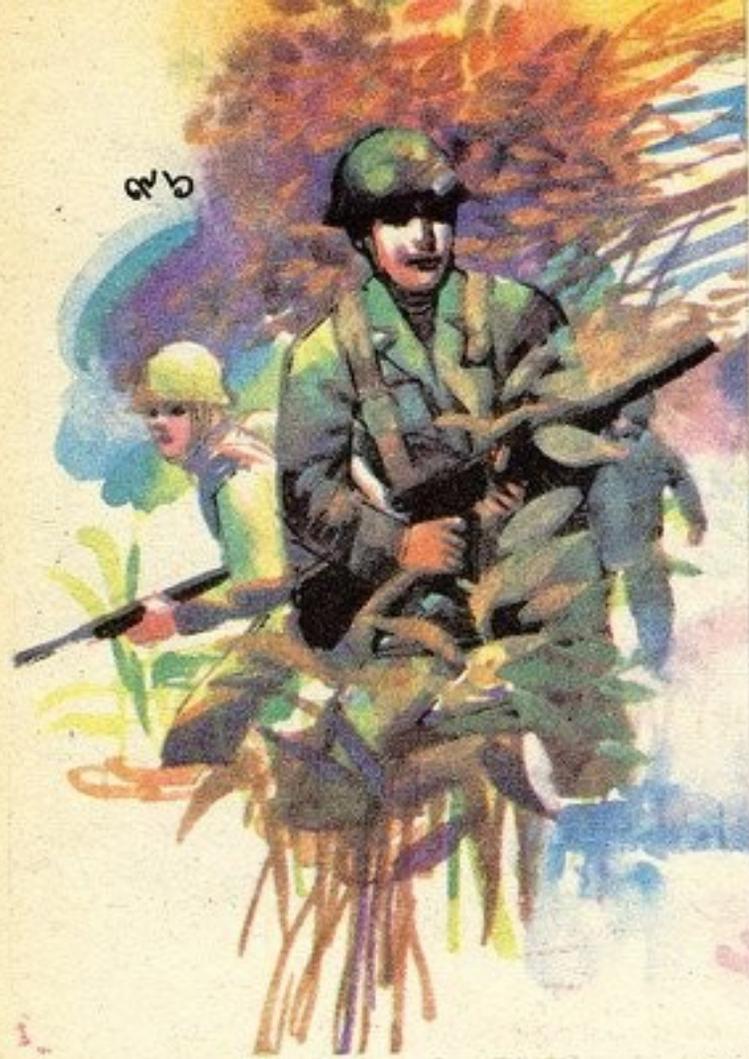
ซูใจพูดว่า “ฉันจะเป็นหมอค่ะ ช่วยรักษา  
คนให้หายเจ็บป่วย ย่าบอกว่าได้บุญดี แต่ฉัน  
เรียนไม่ใคร่เก่ง” ครูไพลินบอกว่า “ไม่เป็นไร  
พยายามเรียนให้มากยิ่งขึ้น ก็เก่ง”

“ฉันอยากเป็นครูอย่างคุณครูไพลินค่ะ  
เพราะครูช่วยให้คนไม่โง่ อ่านเขียนหนังสือได้  
และสอนให้คนเป็นคนดี” มานีพูด ครูไพลินยิ้ม  
และบอกว่า “ดี จะได้ช่วยให้ประเทศชาติเจริญขึ้น”



นักเรียนชายคนหนึ่งพูดบ้างว่า “ผมจะเป็น  
ชวานาครับ เพราะพ่อผมเป็นชวานา” ครูไพลิน  
พูดว่า “ดีแล้ว เพราะชวานาเป็นกระดูกสันหลัง  
ของชาติ ปลุกข้าวเลี้ยงคนทั้งในประเทศและ  
ต่างประเทศ ทำให้ประเทศมีรายได้สำหรับบำรุง  
สิ่งต่างๆ ให้เจริญขึ้น”

“ฉันจะค้าขายค่ะ จะหาสินค้าส่งไปขาย  
ต่างประเทศด้วย ประเทศของเราจะได้มีเงิน



มาก ๆ” ดวงแก้วพูด นักเรียนหลายคนบอกว่าจะ  
 ช่วยซื้อของ ครูไพลินจึงบอกว่า “ดี เราเป็น  
 คนไทย ต้องช่วยกันซื้อสินค้าที่ทำในประเทศไทย”

สมคิดพูด “ผมจะเป็นข้าราชการ ช่วยเหลือ  
 ประชาชนครับ” ครูไพลินว่า “ดีแล้วประชาชน  
 จะได้อยู่เย็นเป็นสุข”

ปัตติชนขึ้น พูดอย่างหนักแน่นว่า “ผมจะ  
 เป็นทหารครับ ทหารแต่งเครื่องแบบสวม

๙๗  
หมวกเหล็กต่อสู้ป้องกันประเทศ ทหารรักชาติ  
มากที่สุดครับ”

นักเรียนหลายคนถามครูไพลินว่า “ทำงาน  
เป็นอะไร จึงจะแสดงว่ารักชาติมากที่สุด”  
ครูไพลินพอใจมากที่นักเรียนต่างก็มุ่งหมาย จะ  
ทำงานมีอาชีพกันทุกคน แม้ว่าป็นเด็กแต่ก็รัก  
ชาติบ้านเมือง

“คนที่ทำงานอย่างซื่อสัตย์ ไม่รบกวนหรือ  
ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและช่วยกันบำรุงประเทศชาติ  
ก็เป็นคนรักชาติทั้งสิ้น ทุกอาชีพมีความสำคัญ  
เท่าเทียมกัน” ครูไพลินพูด และอธิบายต่อไปว่า  
“คนเป็นหมอช่วยรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย  
ชาวนาปลูกข้าวให้คนกิน พ่อค้า แม่ค้า ช่วยให้มี  
รายได้บำรุงประเทศมากขึ้น ตำรวจคอยรักษา

ความสงบไม่ให้ผู้ร้ายมารบกวน ครูช่วยสอนให้  
คนฉลาด ทหารต้องทำงานเสี่ยงอันตราย สละชีวิต  
เพื่อป้องกันประเทศ เพื่อให้ชาติอยู่รอดปลอดภัย  
ไม่ยอมให้ใครมาทำลายชาติของเราได้”

สมคิดหันไปถามปิติว่า “เธอจะเป็นทหาร  
ไม่กลัวตายหรือ”

“ไม่กลัว” ปิติตอบหนักแน่น พร้อมทั้งทำ  
ท่าควักปืนยิง และทำเสียงปืนด้วย เพื่อน ๆ พากัน  
หัวเราะขำปิติ

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำ

ใคร'	โง่	แม่'	พ่อ
ยิง'	คำ'	มุ่ง'	ลา
เท่า'	ราย	ยา'	รวง

## ๒. ฝึกอ่านคำที่ใช้-ะ เมื่อมีตัวสะกด

ตัด	ผิด	มัด
ดัน	สัน	พัน
จ้ง	ถ้ง	ข้ง
ปัก	หลัก	ควัก
กลัด	หมด	ผลัด

## ๓. ฝึกอ่านคำที่ใช้ไม้ไต๋ และสะกดด้วย ด และ น

เดิน	เห็น	เอ็น
เมล็ด	เสด็จ	เสด็จ
เบ็ด	เข็ด	เม็ด

## ๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ง และ ม (แม่ กง และ แม่ กม)

ข้าง	-	ข้าม	หลวง	-	หลวม
ขิง	-	ชิม	มุง	-	มุ่ม
เพ็ง	-	เพิ่ม	เยียง	-	เยียม
กล่อง	-	กล่อม	งง	-	งม

## ๕. อ่านและจำเป็นคำ

กีฬา	อ่านว่า	กี-ลา
พลศึกษา	„	พะ-ละ-ลี-ก-ลา
		(ออกเสียง พะ ละ กิ่งเสียง)
บริหาร	„	บอ-ริ-หาน
ลาภกิจ	„	ลา-กิด

## ๖. ฝึกอ่าน

เสียงตาย ขายกล่อง ของเทียม เตรียมสู้  
 ู้เห็น เอ็นดู ครูแนะ แกะเมล็ด  
 เสด็จไป ใครโง่ โดกว่า มาเยี่ยม  
 เลี่ยมหัก หนักแน่น แผ่นเหล็ก เด็กเล็ก

เครื่องแบบหลวม ร่วมเสียดสะ

เผากระดูก ถูกรบกวาน

ส่วนสั้นหลัง สั่งแม่ค้า

ฉันเล่นกีฬาในเวลาเรียนพลศึกษา

ครูใหญ่เป็นผู้บริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียน  
 นักเรียนทุกคนมุ่งหมายว่าจะต้องสอบให้ได้

# บทที่ ๒๙

บ้านเมืองของเรา  
ชาวไทยทั้งสิ้น  
เพราะบ้านเมืองไทย  
ก็เป็นที่เพราะว่า

ไทยจึงร่มเย็น  
ไม่ว่าอยู่ไหน  
เมืองไทยเป็นสุข  
เพราะมีมิ่งขวัญ

ผูกสามัคคี  
แหลมทองแผ่นดิน  
ชาติ ศาสน์ กษัตริย์  
สูงยิ่งสิ่งใด

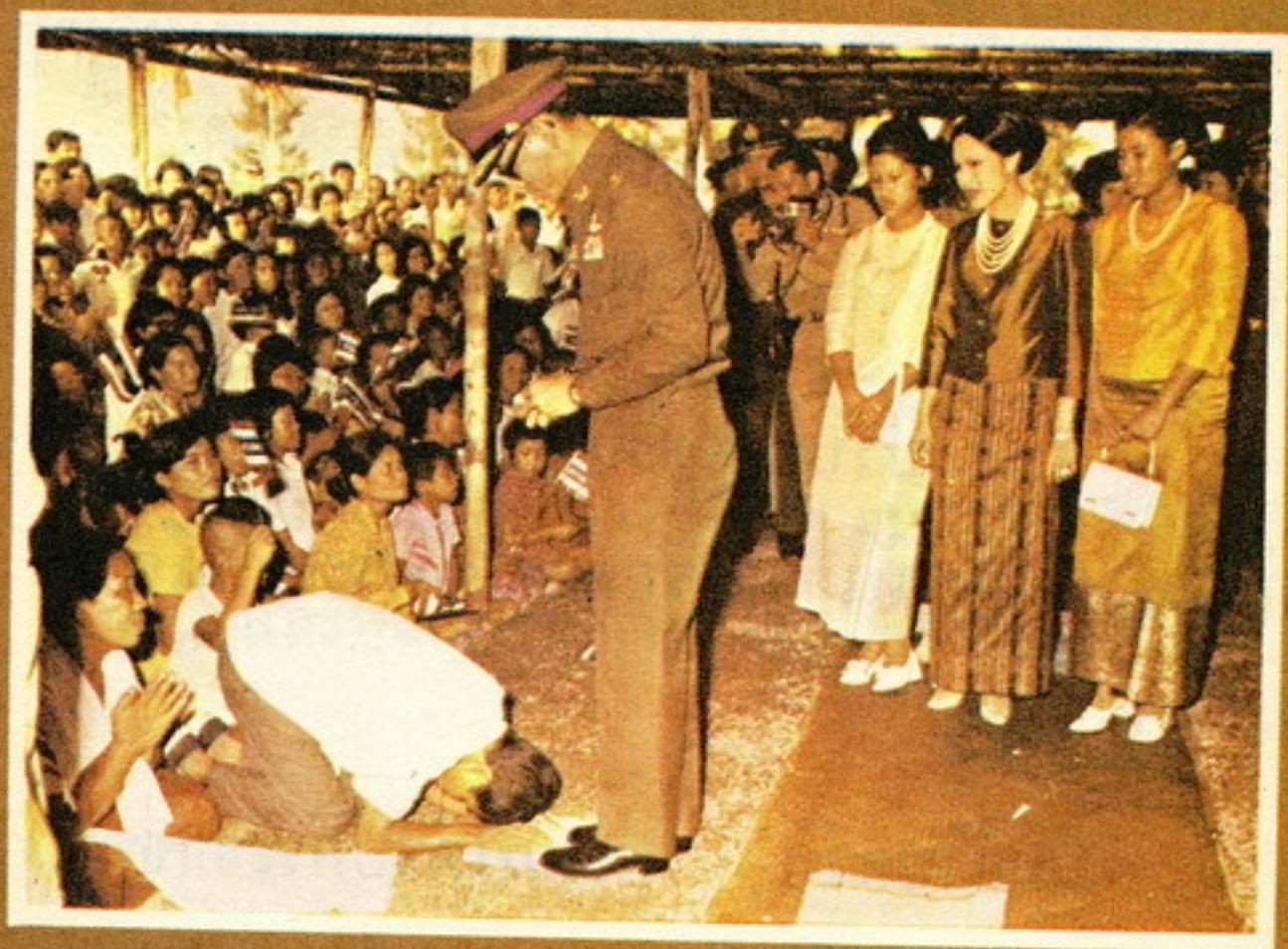
มีพระเจ้าแผ่นดิน  
เคารพบูชา  
อยู่ได้นานมา  
ท่านช่วยป้องกัน

เป็นสุขทั่วไป  
ร่วมรักผูกพัน  
อยู่ทุกคืนวัน  
ของเราชาวไทย

ให้มิ่งขวัญ  
จะสุขกว่าใคร  
เราจัดเอาไว้  
เป็นมิ่งขวัญเอย.



ครูไพลินให้มานีอ่าน และให้เพื่อน ๆ  
 เคาะจังหวะไปด้วย พอมานีอ่านจบ ครูไพลิน  
 ชมว่าอ่านหนังสือเก่ง เพื่อน ๆ ปรบมือให้ มานี  
 ยิ้มและกล่าวขอบคุณ ครูไพลินเล่าเรื่องเกี่ยวกับ  
 พระมหากษัตริย์ให้นักเรียนฟังว่า “เมื่อเดือน  
 มีนาคมปีกลาย ในหลวงและพระราชินีเสด็จมา  
 เยี่ยมประชาชนที่อำเภอนี้ ทั้งสองพระองค์  
 พระราชทานเสื้อผ้าและผ้าห่มให้คนยากจน และ



ตรัสกับประชาชนที่มาเฝ้ารับเสด็จด้วย” แล้ว  
ถามนักเรียนว่า “ใครมารอรับเสด็จบ้าง”

ชอุใจตอบก่อนคนอื่นว่า “ฉันไปรอรับเสด็จ  
กับย่าตั้งแต่เช้าค่ะ ได้นั่งแถวหน้า พอในหลวง  
เสด็จมาถึง ฉันถวายดอกกุหลาบ ย่าปู้ผ้าให้ท่าน  
เหยียบ ย่าบอกว่าจะเก็บไว้บูชา”

“ฉันก็ไปรับเสด็จเหมือนกันค่ะ ฉันไป  
กับแม่ และฉันถวายช่อดอกไม้พระราชินีด้วย”  
มานีพูด

“ผมก็ไปครับ พ่อผมได้รับพระราชทาน  
ผ้าห่มผืนหนึ่ง” นักเรียนชายคนหนึ่งพูด

“ผมไปกับยายครับ ท่านเห็นยายแก่มาก  
จึงรับสั่งให้หมอที่มาด้วยช่วยตรวจสุขภาพให้ยาย”  
ปิติพูด

นักเรียนหลายคน ไม่ได้รับเสด็จในวันนั้น  
 บางคนบอกว่าเคยเห็นรูปในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง  
 ครูไพลินบอกว่า นักเรียนคงจะได้เห็นแน่ เพราะ  
 ในหลวงและพระราชินีตลอดจนเจ้าฟ้าทุกพระองค์  
 ทรงเมตตาปรานีและทรงห่วงใยประชาชนทุกคน  
 พระองค์จะเสด็จไปเยี่ยมราษฎรทุกหนทุกแห่งและ  
 ทรงช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ประชาชนจึงเคารพ  
 และรักพระองค์มาก ในหลวงของเราทรงเป็น  
 มิ่งขวัญและหลักชัยของคนไทยทั้งชาติ

แบบฝึก

๑. ทบทวนการผัน

คำที่ขึ้นต้นด้วย ก จ ด ต บ ป อ จะผันด้วย

๑ ๒ ๓ ๔

ตัวอย่าง     ก    จ    ด    ต    บ    ป    อ

ฝึกผัน      เจ้า ต่อ เกา บ้าน บู้ย ดั้น อ้วน

คำที่ขึ้นต้นด้วย ข ฉ ถ ผ ฝ ส ห จะผันด้วย '๕

ตัวอย่าง    ขา ข่า ข้า

ฝึกผัน      ชี ถัว ใผ่ แม่ ลิ่น ห่วง

คำที่ขึ้นต้นด้วย ค ง ช ซ ท น พ ฟ ม ย ร ล

จะผันด้วย '๕

ตัวอย่าง    คา ค้า ค้ำ

ฝึกผัน      เงา ข้ำ ซ้อ เนื้อ รัว ไว้ ฟ่า ทัง

๒. ฝึกอ่าน เทียบเสียง และสังเกตความแตกต่างของคำและความหมาย

กลาง	อา	อ่า	อ้า	อ๊า	อ๋า
ต่ำ	คา		ค้ำ	ค้ำ	
สูง		ข่า	ข้ำ		ขา
กลาง	เอา	เอ่า	เอ้า	เอ๊า	เอ๋า
ต่ำ	เลา		เล้า	เล้า	
สูง		เหล่า	เหล่า		เหล่า

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วย ก และ ข (แม่ กก และ แม่ กข)

ดัก - ดับ	จอก - จอบ
หาก - หาบ	เรือก - เรียบ
ลูก - ลูบ	เกือก - เกือบ
รก - รบ	บวก - บวบ
เล็ก - เล็บ	แบก - แบบ

๔. ฝึกอ่าน และจำเป็นคำ

ตรัส	อ่านว่า	ตรัด
เมตตา	..	เมต-ตา
เสด็จ	..	สะ-เด็จ (ออกเสียง สะ กิ่งเสียง)
ราษฎร	..	ราด-สะ-ดอน (ออกเสียง สะ กิ่งเสียง)
พระราชทาน	..	พระ-ราด-ชะ-ทาน (ออกเสียง ชะ กิ่งเสียง)
ศาสน์	..	ศาต

แหลมทอง	ร้องทัก	หลักชัย
วันเด็ก	เล็กมาก	ต่างหาก
ตากลม	ร่มเกล้า	เจ้าฟ้า
เมตตา	กรุณา	ปราณี
มีรับสั่ง	เคาะจังหวะ	
รับเสด็จ	กันเขตแดน	
แผ่นดินเรา	เผ่าผูกพัน	

หนังสือพิมพ์ฉบับนี้มาดี  
 พระเจ้าแผ่นดินเป็นมิ่งขวัญของชาวไทย  
 พระองค์เสด็จเยี่ยมราษฎรทุกหนทุกแห่ง  
 พระราชินีพระราชทานสิ่งของให้ประชาชน

# บทที่ ๓๐



คนไทยทั่วแดน	สุดแสนภูมิใจ
ภาษาที่ใช้	ภาษาเราเอง
ฝึกพูดฝึกเขียน	ให้เรียนจนเก่ง
ไม่ต้องกลัวเกรง	เรื่องใช้ภาษา
ก ไก่ ข ไข่	มีไว้คงที่
อะ อ่า อี อี้	สร้างคำขึ้นมา
เอก โททุกคำ	จดจำศึกษา
เปลี่ยนเสียงให้ว่า	สูงต่ำต่างไป

การอ่านการเขียน  
ตามข้อกำหนด  
นอกนั้นยังมี  
การันต์ใส่ไป

ต้องเรียนตัวสะกด  
ว่าอยู่แม่ไหน  
ตัวที่ไม่ใช่  
เสียงไม่มีเลย

ทั้งตัวควบกล้ำ  
คำไหนที่ยาก  
พูดเขียนได้เหมาะ  
ฝึกเข้าก็เคย

อ่านซ้ำให้มาก  
ก็อย่าเมินเฉย  
เพราะดีเหลือเอ๋ย  
อ่านเขียนเร็วไว

ไม่มลายไม่ม้วน  
ใช้ถูกทุกคำ  
ควรเราทุกคน  
เพราะเราเป็นไทย

เรื่องชวนจดจำ  
ไม่ว่าครั้งใด  
ฝึกฝนใส่ใจ  
ต้องให้สมนาม

ยิ่งเรียนยิ่งรู้

คนมีวิชา

ช่วยชาติช่วยตน

เราจึงพยายาม

ยิ่งชู้หน้าตา<sup>๑๑๑</sup>

ย่อมจะงดงาม

ให้คนเกรงขาม

ตั้งใจเรียนเออ.

แบบฝึก

๑. ฝึกอ่านพยัญชนะทั้ง ๔๔ ตัว

ก	ข	ช	ค	ค	ฅ	ง			
จ	ฉ	ช	ซ	ฅ	ญ				
ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ				
ด	ต	ถ	ท	ธ	น				
บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม		
ย	ร	ล	ว	ศ	ษ	ห	ฬ	อ	ฮ

## ๒. ฝึกอ่านสระทั้ง ๓๒ เสียง

ะ	า	ั	ำ	เ	เ	เ	เ
เ-ะ	เ-า	แ-ะ	แ-า	โ-ะ	โ-า	เ-าะ	-อ
เ-อะ	เ-ออ	เ-ียะ	เ-ีย	เ-ือะ	เ-ือ	-วะ	-ว
ฤ	ฤา	ฎ	ฎา	-ำ	เ-ำ	เ-ำ	เ-ำ

## ๓. ฝึกอ่านเทียบตัวสะกด

ก กา	กง	กน	กม	กก	กต	กบ	เกย	เกอว
กา	กาง	กาน	กาม	กาก	กาด	กาบ	กาย	กาว
แจ	แจง	<u>แจน</u>	<u>แจม</u>	แจก	แจต	แจบ	-	แจว
ลิ	ลิง	ลิน	<u>ลิ้ม</u>	ลิก	<u>ลัด</u>	ลิป	-	ลิ้ว
ฉุ	<u>ฉุง</u>	ฉุน	<u>ฉุม</u>	ฉุก	ฉุต	<u>ฉุบ</u>	ฉุย	-
คอ	<u>คอง</u>	คอน	คอม	คอก	คอต	คอบ	คอย	-
ชะ	ช้ง	ชน	<u>ชัม</u>	ชก	ชด	<u>ชบ</u>	ชย	-

หมายเหตุ คำที่ขีดเส้นใต้ไม่มีความหมาย ต้องผันหรือรวมกับคำอื่น  
จึงจะมีความหมาย

## ๔. ฝึกอ่าน

ภูมิใจ	ไม้ม้วน	ควรจำ
ควบกล้า	กำหนด	สะกด
บทนี้	ดียิ่ง	นั่งเฉย
เคยใช้	ไม้มลาย	คล้ายเลข
เอกโท	โตกว่า	การ์นต์

ไม้เกรงขาม      ห้ามเมินหนี

รู้วิชา      ภาษาไทย

แสนสุขใจ      ไปทั่วแดน

อะไรเอ๋ยสี่ตีนเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง

เราต้องเรียนภาษาไทยให้สัมพันธ์เป็นคนไทย



รายชื่อหนังสือเรียนสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒  
ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดให้ใช้ในโรงเรียน ตามคำสั่ง  
กระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก ๓๘/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม  
๒๕๓๑ และจัดพิมพ์จำหน่ายโดยองค์การค่าของคุรุสภา

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
๒. หนังสือเรียนภาษาไทย เล่ม ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
๓. แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
๔. หนังสือเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒



01122010026



พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว  
นายพนม แก้วกำเนิด ผู้พิมพ์และจัดโฆษณา

๓๕๐๐๑๐๔ (๑)